

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ความต้องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดสกลนคร

ผู้ศึกษา นายเกษม นรภาร **ปริญญา** ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารการศึกษา)

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. กล้า ทองขาว **ปีการศึกษา** 2546

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาระดับความต้องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดสกลนคร (2) เปรียบเทียบระดับความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระหว่างคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีอายุ ระดับการศึกษาและตำแหน่งหน้าที่แตกต่างกัน (3) เพื่อรวบรวมข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสกลนคร

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยคือ คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล 138 คน จาก 46 ตำบล ที่ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิจัยมีดังนี้ (1) คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลต้องการมีส่วนร่วมด้านการวางแผน การจัดหาและจัดสรรทรัพยากร การกระตุ้นการทำงาน การประสานงาน และการประเมิน ระดับมากทุกด้าน (2) เปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วมทั้ง 5 ด้านของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ ปรากฏว่าไม่แตกต่างกัน (3) ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสกลนครต้องการให้โรงเรียนเปิดโอกาสให้องค์การบริหารส่วนตำบลเข้าไปมีส่วนร่วมในด้าน การวางแผน การจัดหาและจัดสรรทรัพยากร การกระตุ้นการทำงาน การประสานงาน และการประเมินผลการปฏิบัติงาน

คำสำคัญ การมีส่วนร่วมจัดการศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบล การจัดการศึกษา

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.กล้า ทองขาว แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและติดตามการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ อย่างใกล้ชิดเสมอมา นับตั้งแต่เริ่มต้นจนสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.โกศล มีคุณ ที่ได้กรุณาเป็นผู้ให้ข้อสังเกต และให้ข้อเสนอแนะ ในการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร อาจารย์สถาบันราชภัฏสกลนคร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประสิทธิ์ กองสาสนะ ข้าราชการบำนาญและอาจารย์พิเศษ สถาบันราชภัฏสกลนคร อาจารย์เสีเยี่ยม เดชธิสา ศึกษานิเทศก์ 8 สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสกลนคร อาจารย์ฉลาด วรรณทอง หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอสว่างแดนดินและ อาจารย์เทพรังสรรค์ จันทะรังษี ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านพานสหราษฎร์บำรุง ที่ได้กรุณาตรวจ สอบเครื่องมือในการวิจัย ขอขอบคุณอาจารย์ปริญญา อุปลลา ศึกษานิเทศก์ 6 สำนักงานการ ประถมศึกษาอำเภอเจริญศิลป์ ที่ได้กรุณาเสนอวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปจนทำ ให้การศึกษาค้นคว้าอิสระสำเร็จด้วยดี

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้รับการช่วยเหลือจาก นายณัฐกฤตย์ นรภากร นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสกลราชวิทยานุกูล ที่ได้ช่วยในการพิมพ์และจัดรูปเล่มเป็นอย่างดี ซึ่งผู้วิจัย ถือว่ามีค่าเป็นอย่างยิ่ง

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัยนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้ผู้สนใจการศึกษาทั้งหมด

เกษม นรภากร

ตุลาคม 2546

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ฅ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	3
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	7
แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม.....	7
นโยบายสำคัญที่สนับสนุนส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา.....	17
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540.....	18
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542.....	18
พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542.....	19
พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 (และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 3 พ.ศ. 2542).....	19
ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543.....	21
กฎกระทรวงว่าด้วยการแบ่งระดับและประเภทของการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2546.....	21
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม.....	22

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	26
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	26
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	26
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	28
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	29
บทที่ 4 ผลการวิจัย.....	30
ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของคณะกรรมการบริหารองค์การ บริหารส่วนตำบลในจังหวัดสกลนคร.....	30
ระดับความต้องการมีส่วนร่วม.....	32
การเปรียบเทียบระดับความต้องการมีส่วนร่วมตามสถานภาพของ คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสกลนคร.....	40
ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วม.....	43
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	48
สรุปการวิจัย.....	48
อภิปรายผล.....	54
ข้อเสนอแนะ.....	58
บรรณานุกรม.....	62
ภาคผนวก	
ก. ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ (แบบสอบถาม).....	67
ข. แบบสอบถาม.....	69
ค. หนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม.....	79
ง. ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	82
ประวัติผู้วิจัย.....	88

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 4.1	สถานภาพของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดสกลนคร.....	31
ตารางที่ 4.2	ภาพรวมระดับความต้องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหารองค์การ บริหารส่วนตำบลในจังหวัดสกลนคร.....	32
ตารางที่ 4.3	ระดับความต้องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วน ตำบลในจังหวัดสกลนคร ในด้านการวางแผน.....	33
ตารางที่ 4.4	ระดับความต้องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วน ตำบลในจังหวัดสกลนครในด้านการจัดหาและจัดสรรทรัพยากร.....	34
ตารางที่ 4.5	ระดับความต้องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วน ตำบลในจังหวัดสกลนครในด้านการกระตุ้นการทำงาน.....	35
ตารางที่ 4.6	ระดับความต้องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วน ตำบลในจังหวัดสกลนครในด้านการประสานงาน.....	37
ตารางที่ 4.7	ระดับความต้องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วน ตำบลในจังหวัดสกลนครในด้านการประเมิน.....	38
ตารางที่ 4.8	การเปรียบเทียบระดับความต้องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหาร องค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดสกลนคร โดยจำแนกตามอายุ.....	40
ตารางที่ 4.9	การเปรียบเทียบระดับความต้องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหาร องค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดสกลนคร โดยจำแนกตามระดับการศึกษา...	41
ตารางที่ 4.10	การเปรียบเทียบระดับความต้องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหาร องค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดสกลนคร โดยจำแนกตามตำแหน่ง.....	42
ตารางที่ 4.11	ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมทั้ง 5 ด้าน ของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสกลนคร.....	43

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
ภาพที่ 2.1 บันไดของการมีส่วนร่วม 5 ขั้นของอาร์นสไตน์	10
ภาพที่ 2.2 โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2542.....	20

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เมื่อสถานการณ์ของโลกเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากการล่มสลาย ของระบบการปกครองคอมมิวนิสต์ ทำให้โลกก้าวขึ้นสู่การเมืองแบบประชาธิปไตย และการขยายตัวของระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม ที่เน้นการแข่งขันกันในระบบการเชิงธุรกิจ ด้วยการผลิตสินค้าใหม่ ๆ ที่มีคุณภาพ มีมาตรฐานและราคาถูก ขณะเดียวกันการขยายตัวของเทคโนโลยีการสื่อสารอันนำไปสู่โลกยุคโลกาภิวัตน์ ที่การติดต่อสื่อสารระหว่างกันและระหว่างประเทศเป็นไปอย่างรวดเร็วหมด (ประยูร ศรีประสาธน์ 2546: 57) และสังคมไทยได้เริ่มเปลี่ยนแปลงจากสังคมหมู่บ้าน กลายเป็นสังคมใหญ่ ที่เชื่อมโยงกับโลกอย่างสลับซับซ้อนทั้งทางเศรษฐกิจ การเงิน ข้อมูลข่าวสาร วัฒนธรรม และการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว ทำให้สังคมไทยเผชิญกับสภาวะการณ์ใหม่ ๆ และปัญหาใหม่ ๆ ด้วย ทักษะเก่า จิตสำนึกเก่า ทักษะเก่า ไม่สามารถทำให้สังคมไทยผนึกตัวเองไว้ในดุลยภาพได้ ทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ มากมายเช่น ปัญหาโสเภณีเด็ก ปัญหายาเสพติด ปัญหาอาชญากรรม ความรุนแรง และวิกฤตทางเศรษฐกิจที่ยังไม่สามารถแก้ไขได้สำเร็จ เหล่านี้คือ สภาพที่เกิดขึ้นกับสังคมไทย แต่สิ่งที่จะช่วยแก้ปัญหาเหล่านี้ได้ก็คือการศึกษาที่ดีนั่นเอง การศึกษาที่ดีสามารถจัดความยากจน สร้างทักษะชีวิต ทำให้ครอบครัวเป็นปึกแผ่น ชุมชนเข้มแข็ง ทำให้การเมืองถูกต้อง สร้างอิสรภาพและความสุข ทำให้เกิดบุคคลเรียนรู้และสังคมเรียนรู้ (ประเวศ วะสี 2541: 11-12) ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องปฏิรูปการศึกษา ให้เป็นการศึกษาที่ดีที่จะช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ ของประเทศได้

การศึกษาที่ดี จะต้องให้สังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา แต่สภาพการจัดการศึกษาในปัจจุบันและที่ผ่านมา ด้านระบบบริหารและการจัดการของกระทรวงศึกษาธิการเน้นการรวมอำนาจไว้ที่ส่วนกลาง เปิดโอกาสให้หน่วยปฏิบัติมีอำนาจตัดสินใจค่อนข้างน้อย ขาดเอกภาพหรือความเป็นหนึ่งเดียว ลักษณะของภารกิจกระทรวงและกรม มีอิสระมากเกินไปจนไม่สามารถประสานนโยบาย แผน และงบประมาณในภาพรวมได้ การปฏิบัติงานมีลักษณะต่างคนต่างทำในภารกิจของตนเอง ปัญหาที่สำคัญ คือ ความไม่ต่อเนื่องของนโยบายและแผนงาน เนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารระดับสูงและการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง ทำให้เกิดความ

สูญเสียในด้านทรัพยากร และก่อให้เกิดปัญหาต่อเนื่องหลายประการ ขาดการมีส่วนร่วมของชุมชน ประชาชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามามีบทบาทในการบริหารและการจัดการศึกษาอย่างจริงจัง เพราะขาดกลไกและวิธีการที่เหมาะสม ที่จะทำให้ชุมชน ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมทำ และร่วมติดตามประเมินผลในการจัดการศึกษาในท้องถิ่น (กระทรวงศึกษาธิการ 2542: 3)

จากสภาพปัญหาดังกล่าว รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ซึ่งถือว่าเป็นรัฐธรรมนูญที่ร่างตามความต้องการของประชาชนทั่วประเทศ ได้กล่าวถึงการจัดการศึกษาในมาตรา 81 ว่ารัฐต้องจัดการศึกษาอบรมและสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้ คุณธรรม จัดให้มีกฎหมายการศึกษาแห่งชาติ ปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม สร้างเสริมความรู้และปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สนับสนุนการค้นคว้าวิจัยในศิลปะ วิทยาการต่าง ๆ เร่งรัดพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาประเทศ พัฒนาวิชาชีพครู และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะและวัฒนธรรม และมาตรา 289 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ย่อมมีหน้าที่บำรุงรักษาศิลปะ จารีต ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิที่จะจัดการศึกษาอบรม และการฝึกอาชีพตามความเหมาะสม ความต้องการภายในท้องถิ่นนั้น และเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอบรมของรัฐ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2540: 25-116)

ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญที่กล่าวนี้ จะเห็นได้ว่าการจัดการศึกษาจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีส่วนร่วมของประชาชน ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชน เข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และจากบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา 81 ได้มีกฎหมายการศึกษาแห่งชาติ คือ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งได้กำหนดการมีส่วนร่วมของบุคคลต่างๆ ไว้อย่างชัดเจนในมาตรา 8 (2) การจัดการศึกษาให้ยึดหลักให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และมาตรา 9 (6) การจัดระบบโครงสร้าง กระบวนการจัดการศึกษา ให้ยึดหลักการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น (กระทรวงศึกษาธิการ 2542 ก: 8-49) และกฎหมายระเบียบข้อบังคับขององค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติม จนถึง พ.ศ. 2542 ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในมาตรา 67 (5) คือ ให้มีการส่งเสริมการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม และตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอน

กระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 องค์กรบริหารส่วนตำบลจะต้องเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้วย

จากสภาพปัญหาการขาดการมีส่วนร่วม จนถึงนโยบายของรัฐบาลตามกฎหมายทั้ง 4 ฉบับที่กล่าวมา เน้นการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาทั้งสิ้น ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความสำคัญนี้ จึงสนใจที่จะศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสกลนคร เพื่อจะได้นำประโยชน์จากการศึกษาไป ปรับปรุงพัฒนา หาวิธีการที่เหมาะสมที่จะทำให้ คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้มากยิ่งขึ้น

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาระดับความต้องการมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดสกลนคร

2.2 เพื่อเปรียบเทียบระดับความต้องการมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระหว่างคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีอายุ ระดับการศึกษา และตำแหน่งหน้าที่แตกต่างกัน

2.3 เพื่อรวบรวมข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสกลนคร

3. กรอบแนวคิดในการวิจัย

3.1 ในการศึกษาเรื่องความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษานั้น ใช้กรอบแนวคิดของสมาคมผู้บริหารโรงเรียนอเมริกัน (The American Association of School Administrators) เรียกโดยย่อว่า AASA ซึ่งได้กำหนดเรื่องที่จะศึกษาไว้ 5 ประการ คือ

3.1.1 การวางแผน (Planning)

3.1.2 การจัดหาและจัดสรรทรัพยากร (Allocation)

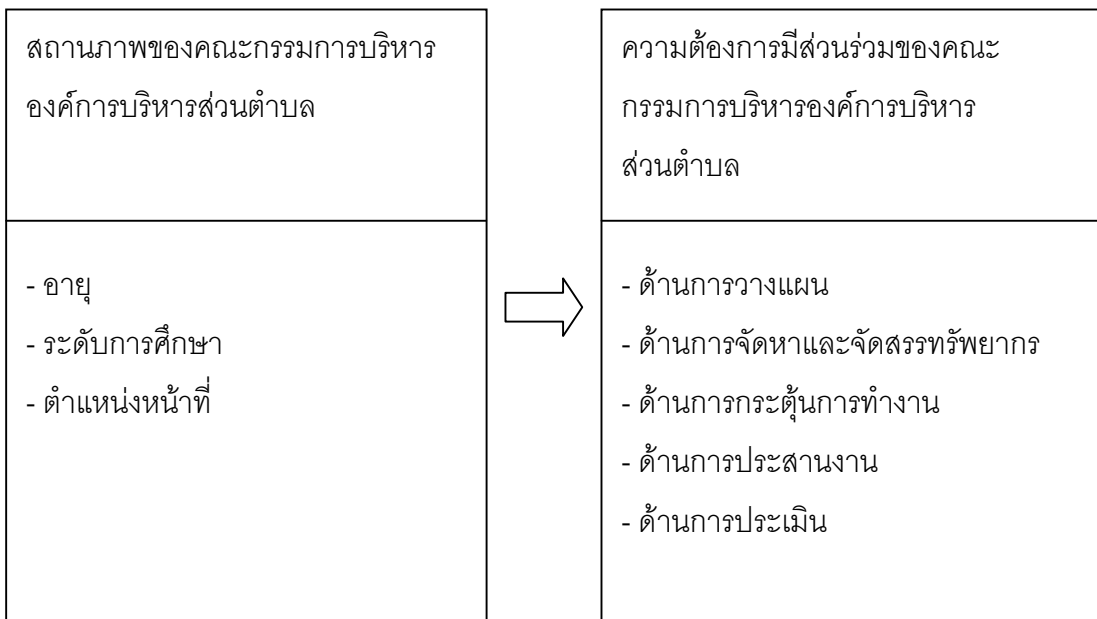
3.1.3 การกระตุ้นการทำงาน (Stimulation)

3.1.4 การประสานงาน (Coordination)

3.1.5 การประเมิน (Evaluation)

3.2 ระดับความต้องการมีส่วนร่วม คือ

- 5 หมายถึง ความต้องการมีส่วนร่วมมากที่สุด
- 4 หมายถึง ความต้องการมีส่วนร่วมมาก
- 3 หมายถึง ความต้องการมีส่วนร่วมปานกลาง
- 2 หมายถึง ความต้องการมีส่วนร่วมน้อย
- 1 หมายถึง ความต้องการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

กรอบแนวคิด**ตัวแปรอิสระ****ตัวแปรตาม**

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย (Conceptual Framework)

4. ขอบเขตการวิจัย

1. กลุ่มบุคคลคือ คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสกลนคร ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2542)

2. ช่วงเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ วันที่ 22 เมษายน 2546 ถึง วันที่ 30 พฤษภาคม 2546

5. นิยามศัพท์

5.1 **ความต้องการมีส่วนร่วม** หมายถึงความต้องการของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสกลนคร ที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 5 ด้าน คือ ด้านการวางแผน ด้านการจัดหาและจัดสรรทรัพยากร ด้านการกระตุ้นการทำงาน ด้านการประสานงานและด้านการประเมิน

5.2 **คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล** หมายถึง คณะบุคคลที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการบริหาร องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสกลนคร ซึ่งประกอบด้วยประธานคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล กรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นเลขานุการ

5.3 **การวางแผน (Planning)** หมายถึงร่วมวิเคราะห์ปัญหา ร่วมคิด และเสนอแนวทางแก้ไขปัญหา ร่วมกำหนดแนวทางพัฒนาสถานศึกษา ร่วมกำหนดนโยบาย ร่วมกำหนดแผนงานหรือโครงการของสถานศึกษา

5.4 **การจัดหาและจัดสรรทรัพยากร (Allocation)** หมายถึงการใช้ทรัพยากรบริหาร 4M คือ คน เงิน วัสดุ การจัดการ โดยการมีส่วนร่วมจัดหาคนทำงาน หรือ แรงงาน ให้สถานศึกษาร่วมจัดการและสนับสนุนงบประมาณ สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ การร่วมจัดการเรื่องเงินหรือวัสดุอุปกรณ์

5.5 **การกระตุ้นการทำงาน (Stimulation)** หมายถึงการมีส่วนร่วมให้คำชมเชยบุคลากรและสถานศึกษา การมีส่วนร่วมที่จะผลักดันให้สถานศึกษาและชุมชนร่วมบริหารสถานศึกษา ให้มีการประชาสัมพันธ์และเสนอผลงานของสถานศึกษา

5.6 การประสานงาน (Coordination) หมายถึง การประสานงานกับคนในท้องถิ่นประสานงานกับหน่วยงานราชการ เพื่อพบปะปรึกษาหารือ

5.7 การประเมิน (Evaluation) หมายถึง การวัดและประเมินผลการปฏิบัติงาน การควบคุมการดำเนินงานของสถานศึกษา การติดตามผล การแก้ปัญหา

5.8 การศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง การศึกษาก่อนระดับอุดมศึกษาได้แก่การศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้นในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสกลนคร

5.9 สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสกลนคร

5.10 สถานภาพของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง อายุ ระดับการศึกษา และตำแหน่งหน้าที่

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลจากการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นแนวทางให้สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสกลนคร ปรับปรุงพัฒนาการบริหารจัดการองค์กร เพื่อเปิดทางให้คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสกลนครได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้มากขึ้น และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาความต้องมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดสกลนคร ผู้วิจัยได้ค้นคว้าวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ซึ่งประกอบด้วยงานวิจัย เอกสาร ตำรา และระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมและการจัดการศึกษาในหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

ปัจจุบันประเทศไทย เป็นประเทศที่กำลังเร่งพัฒนาในด้านต่าง ๆ ให้ทันกับกระแสโลกาภิวัตน์ การพัฒนาการศึกษาเป็นนโยบายสำคัญที่ทุกฝ่ายจะต้องร่วมมือร่วมใจ พัฒนาให้ทัดเทียมกับอารยประเทศ กระบวนการพัฒนาในยุคใหม่ จะเน้นการเข้ามามีส่วนร่วมของสังคม ผนึกกำลังทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรเอกชน นักวิชาการและประชาชน เพื่อช่วยกันส่งเสริมและจัดการศึกษา ไม่ว่าจะผ่านทางตรงหรือทางอ้อม ให้การจัดการศึกษานำไปสู่ความสำเร็จและมีประสิทธิภาพ

มัช สุขเยี่ยม (2535: 20) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการวางแผน ไว้ว่า การวางแผนการศึกษา คือ การให้ผู้เกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับสิ่งที่จะทำในอนาคตอย่างเหมาะสม โดยจะต้องคำนึงถึงข้อจำกัด และโครงสร้างการบังคับบัญชาตามสายงาน การให้บุคคลเข้ามามีส่วนร่วมวางแผนการศึกษา จะเน้นที่การมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ ซึ่งจำเป็นต้องพิจารณาถึงภารกิจ และความรับผิดชอบของบุคคลแต่ละตำแหน่งกับเรื่องที่จะให้มีส่วนร่วม

กระทรวงศึกษาธิการ (2542: 29) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมว่า การขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนในข้อกำหนดนโยบายการจัดการศึกษา การกำหนดหลักสูตรแบบเรียน และการจัดการเรียนการสอนว่า ทำให้การจัดการศึกษาไม่สอดคล้องกับสภาพความต้องการของการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สังคมท้องถิ่น และตัวผู้เรียน

ทิพาวดี เมฆสุวรรณ (2544: 1) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิรูประบบราชการว่าการจะปฏิรูประบบราชการนั้น ส่วนหนึ่งที่สำคัญคือ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนการที่จะ

ทำให้กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนเกิดขึ้นได้จริง จะต้องเป็นการพบกันครั้งทางของทั้ง 2 ฝ่าย คือ ฝ่ายข้าราชการและประชาชน ซึ่งทั้งสองฝ่ายต้องพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงปรับเข้าหากัน การดำเนินงานจึงจะประสบผลสำเร็จ

จากแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม สรุปได้ว่า ในการจัดการศึกษา ควรให้ชุมชน และสังคมเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา โดยสถานศึกษาต้องเปิดโอกาสและหาวิธีการที่จะทำให้สังคมและประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้มากยิ่งขึ้นตาม ความต้องการของสังคม ประชาชน และตามสภาพของสถานศึกษา

1.1 ความหมายของการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมเป็นสิ่งที่สำคัญที่จะช่วยให้หน่วยงานหรือองค์กรปฏิบัติภารกิจ สำเร็จ นักวิชาการจึงได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมไว้อย่างหลากหลายดังนี้

อาร์นสไตน์ (Arnstein , อ้างในอรุณ รัทธธรรม 2540: 270) ได้ให้ความหมายของ การมีส่วนร่วมว่า การมีส่วนร่วมที่มีคุณภาพนั้น ผู้เข้าไปมีส่วนร่วมจะต้องมีอำนาจและการควบคุมอย่างแท้จริงในอันที่จะทำการอย่างใดอย่างหนึ่งให้บังเกิดผลขึ้นมา มิใช่แต่เพียงเข้าไปมีส่วนร่วมเฉย ๆ

อรุณ รัทธธรรม (2540 จ: 270) ได้สรุปแนวคิดของนักวิชาการที่ได้ให้ความหมาย ของการมีส่วนร่วมว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่บุคคลเข้าไปเกี่ยวข้องกับกระบวนกรดำเนินงาน ในด้านการกำหนดแนวทางการปฏิบัติงาน หรือเข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการใดกระบวนการ หนึ่งขององค์การ

มนตรี ด้วงปริกษา (2541: 20) ได้สรุปการมีส่วนร่วมของประชาชนว่า หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชน สามารถเข้ามาเกี่ยวข้องกับทุกขั้นตอนของการพัฒนา ตั้งแต่การ คิดริเริ่ม การวางแผน การปฏิบัติตามแผน และการติดตามประเมินผล รวมทั้งการบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์

บุญเชิด สุขอภิรมณ์ (2541: 22) เห็นว่า การมีส่วนร่วมเป็นการที่บุคคล หรือ คณะบุคคลเข้ามาช่วยเหลือ สนับสนุนในกิจกรรมต่าง ๆ โดยการเข้ามามีส่วนร่วมนั้นต้องให้ บุคคลได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้วย ซึ่งจะทำให้กิจกรรมหรืองานที่ปฏิบัตินั้นบังเกิดประสิทธิผล และประสิทธิภาพสูงสุด หรือเป็นการร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมแก้ไขนั่นเอง

กล่าวโดยสรุป การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ให้สังคมหรือประชาชนเข้าไป เกี่ยวข้องในกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษาทุกขั้นตอนของการพัฒนา และในการเกี่ยวข้องนั้น ผู้ มีส่วนร่วมจะต้องมีอำนาจในการแสดงความคิดเห็นและตัดสินใจอย่างแท้จริง

1.2 ลักษณะการมีส่วนร่วม

ลักษณะการมีส่วนร่วมมีผู้ให้แนวทางหรือวิธีการ รูปแบบ การมีส่วนร่วมในลักษณะต่าง ๆ กันดังนี้

เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2538: 328–332) กล่าวถึงระบบบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน และเป็นที่ยอมรับว่าได้ผลในเชิงปฏิบัติมากมี 3 ระบบ คือ

1) ระบบการปรึกษาหารือ (consulting Management) เป็นการบริหารแบบเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในรูปของคณะกรรมการ

2) ระบบกลุ่มคุณภาพ (Quality Control Circle) เป็นการบริหารแบบเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในรูปของกลุ่มทำงาน ซึ่งเรียกได้หลายอย่าง เช่น กลุ่มคุณภาพ กลุ่มกิจกรรมคิวิซี กลุ่มพัฒนาคุณภาพงาน ฯลฯ

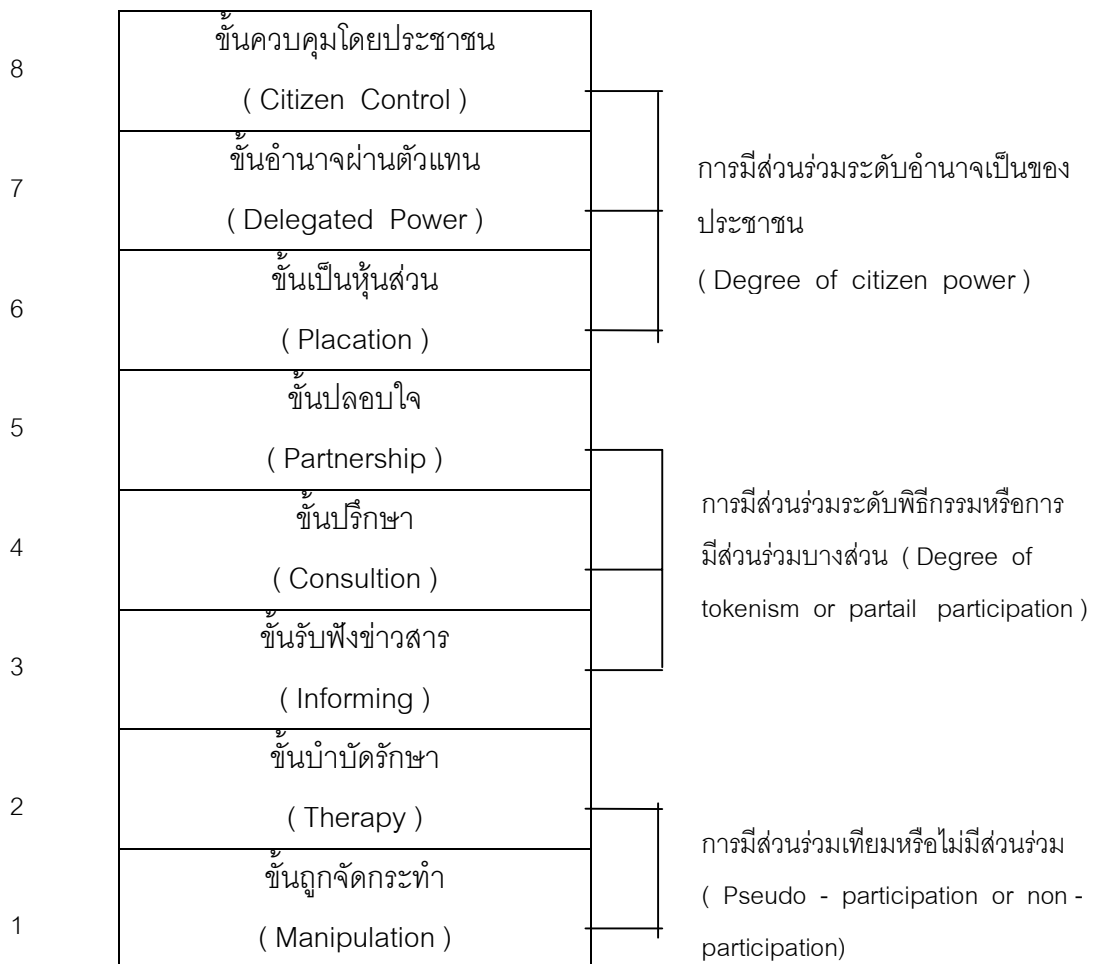
3) ระบบข้อเสนอแนะ (Suggestion System) ระบบนี้มีข้อแตกต่างจากข้อเสนอแนะที่พบเห็นโดยทั่วไป ที่มีลักษณะเป็นกล่องหรือตู้รับฟังความคิดเห็นเท่านั้น แต่วิธีนี้จัดให้มีแบบฟอร์มข้อเสนอแนะ เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานได้กรอกแบบที่กำหนด

อักบายานี (Agbayani , อ้างใน ชูชาติ พวงสมจิตร 2540:15 ได้แบ่งการมีส่วนร่วมเป็น 11 ลักษณะดังนี้)

- 1) การร่วมประชุม
- 2) การออกความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
- 3) การตีปัญหาให้กระจ่าง
- 4) การออกเสียงสนับสนุนคัดค้านปัญหา
- 5) การออกเสียงเลือกตั้ง
- 6) การบริจาคเงิน
- 7) การบริจาควัตถุ
- 8) การช่วยเหลือด้วยแรงงาน
- 9) การใช้โครงการที่เป็นประโยชน์ให้ถูกต้อง
- 10) การช่วยเหลือในการรักษาโครงการ
- 11) การทำงานกับตัวนำการเปลี่ยนแปลง

อาร์นสไตน์ (Arnstein, อ้างใน ชูชาติ พวงสมจิตร 2540: 22–23) แบ่งการมีส่วนร่วมของประชาชนออกเป็นบันได 8 ขั้น โดยอาร์นสไตน์ใช้อำนาจในการตัดสินใจของประชาชนเป็นเกณฑ์จำแนกระดับการมีส่วนร่วม ตั้งแต่ขั้นต่ำสุด คือ ประชาชนไม่มีอำนาจตัดสินใจใด ๆ ไป

ถึงขั้นสูงสุด คือ อำนาจเป็นของประชาชน ซึ่งในขั้นที่ 1 และขั้นที่ 2 รวมเรียกว่าเป็นขั้นที่มีส่วนร่วมเทียม หรือไม่มีส่วนร่วม หมายถึง ประชาชนยังไม่เข้าไปมีส่วนร่วม ในการตัดสินใจอย่างแท้จริง บันไดขั้นที่ 3-5 รวมเรียกว่า เป็นการมีส่วนร่วมระดับพิธีกรรม หรือการมีส่วนร่วมบางส่วน หมายถึง เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมได้ในบางส่วน บางเรื่องเท่านั้น เพราะบางส่วนผู้มีอำนาจเต็มสงวนเอาไว้ แต่นับว่าดีกว่าขั้นที่ 1-2 และบันไดขั้นที่ 6-8 รวมเรียกว่า การมีส่วนร่วมระดับอำนาจเป็นของประชาชน ซึ่งเป็นระดับที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมาก โดยพัฒนาจากขั้นที่ 6, 7 จนถึงขั้นที่ 8 ขั้นควบคุมโดยประชาชนเป็นการใช้อำนาจตัดสินใจของประชาชน โดยผ่านตัวแทนหรือประชาชนเป็นผู้ใช้อำนาจ ดังภาพประกอบดังนี้

ภาพที่ 2.1 บันไดของการมีส่วนร่วม 8 ขั้น ของอาร์นสไตน์

ที่มา : Arnstein , “Lader of citizen participation ” *Journal of American Institute of Planner* (July 1969): p 216 อ้างในชูชาติ พวงสมจิตร์ การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนประถมศึกษาในเขตปริมณฑล กรุงเทพมหานคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2540)

พุตติ (Putti,อ้างใน เมตต์ เมตต์การุณจิต 2541: 20–21) ได้สรุปวิธีการบริหารแบบมีส่วนร่วมว่า มี 8 รูปแบบ คือ

1) การวางแผนแบบสแกนลอน (The Scanlon Plan) เป็นแนวทางที่ประสบความสำเร็จมากที่สุดแนวทางหนึ่ง เป็นการทำงานแบบที่ระหว่างคนงานกับผู้บริหาร เพื่อลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มผลผลิต ค่าจ้าง และผลกำไร

2) เจเคกรุป (Jishu Kanri-JK) เป็นการจัดตั้งกลุ่มอิสระเล็ก ๆ ที่มีอำนาจเด็ดขาด กลุ่มเหล่านี้ จะพิจารณาปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน แล้วพยายามที่จะหาข้อยุติอย่างสร้างสรรค์ ผู้นำกลุ่มอาจได้รับการเลือกตั้งหรือสับเปลี่ยนกันระหว่างสมาชิกภายในกลุ่มและต้องมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

3) การปรึกษาตามสายการบังคับบัญชา (Consultative Hierachy) เป็นวิธีการที่ให้ลูกจ้างมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยเครือข่ายคณะกรรมการต่าง ๆ ซึ่งเป็นตัวแทนของกลุ่มต่าง ๆ ภายในบริษัท

4) ทีกรุป (T-Group Approach or Sensitivity) วิธีการนี้ใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการฝึกอบรม และพัฒนามนุษย์สัมพันธ์ของฝ่ายบริหาร เทคนิคชนิดนี้ ใช้เพื่อทำความเข้าใจคนอื่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น รู้ถึงค่านิยม แรงจูงใจ จุดอ่อน และจุดแข็งของผู้ใต้บังคับบัญชาโดยที่แต่ละคนต้องเข้าใจตนเองเสียก่อน

5) การบริหารที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้บริหารระดับต่าง ๆ ในองค์การ (Multiple Management) เป็นการบริหารแบบมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ โดยมีความ ตั้งใจที่จะแก้ไขข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นจากการตัดสินใจเพียงคนเดียว จึงต้องการที่จะให้บุคคลในระดับต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการบริหารด้วย

6) คิวซีซี (Quality Control Circle) ระบบคิวซีซี เป็นการทำงานของกลุ่มเล็ก ๆ ซึ่งมีบุคลากรตั้งแต่ 3 – 15 คน โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะแก้ปัญหาาร่วมกัน โดยวิเคราะห์ปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อการทำงาน จากนั้นจะหาแนวทางแก้ไข

7) แนวทางการใช้คณะกรรมการในการบริหารแบบมีส่วนร่วม (Committee Approach for Participation) คณะกรรมการเป็นเครื่องมือสำคัญในการนำแนวความคิดการ

บริหารแบบมีส่วนร่วมไปปฏิบัติโดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับที่สูงกว่าพนักงานปฏิบัติ คณะกรรมการจะเป็นกลุ่มที่จัดตั้งชั่วคราว เพื่อปรึกษาปัญหาเฉพาะหน้า

8) การมีส่วนร่วมและการสร้างทีม(Participation and Team Buiding) กิจกรรมการมีส่วนร่วมและการสร้างทีมมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด เมื่อการมีส่วนร่วมในการบริหารของบุคลากรในองค์การมีความมั่นคง สมาชิกของกลุ่มจะช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

จากการศึกษาลักษณะการมีส่วนร่วมของนักวิชาการหลายท่าน สรุปเป็น 4 ลักษณะ

1. การมีส่วนร่วมในการคิดเป็นการคิดแก้ปัญหา การแสดงความคิดเห็นคิดริเริ่มสร้างสรรค์
2. การมีส่วนร่วมในการทำ เป็นการช่วยเหลือด้วยแรงงาน ร่วมเป็นสมาชิกเป็นกรรมการ เป็นผู้นำ ร่วมออกเสียงเลือกตั้ง
3. การมีส่วนร่วมในการให้ ช่วยเหลือบริจาคเงิน บริจาควัสดุ วัสดุอุปกรณ์ให้แรงงานให้ข้อเสนอแนะ
4. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ตัดสินใจออกเสียงเลือกตั้ง ตัดสินใจดำเนินงาน ตัดสินใจใช้ทรัพยากร ตัดสินใจแก้ปัญหา

1.3 การบริหารการศึกษา

นักวิชาการ ได้จัดแบ่งกระบวนการบริหารการศึกษาแตกต่างกัน ดังนี้

สงวน สุทธิเลิศอรุณ (2523 : 54) กล่าวถึง สมาคมผู้บริหารการศึกษาของสหรัฐอเมริกา (The American Association of School Administrators) ใช้ตัวย่อว่า AASA ว่าได้ให้คำจำกัดความของกระบวนการบริหารการศึกษาไว้ 5 ประการ ได้แก่

1) การวางแผน(Planning) หมายถึง การกำหนดโครงการที่จะทำว่าทำอะไร ทำอย่างไร มอบหมายให้ใครทำ จะกระทำที่ไหน ทำเมื่อใด เพื่อใช้เป็นแผนปฏิบัติการในการบริหารการศึกษา

2) การสรรหาและวัสดุอุปกรณ์ ที่จำเป็นต้องใช้ในการปฏิบัติงานตามแผน (Allocation) เพื่อให้สอดคล้องกับการวางแผน ต้องมีการเตรียมบุคคล และปัจจัยต่าง ๆ ในการดำเนินงานตามกระบวนการบริหาร

3) การให้กำลังใจในการปฏิบัติงาน(Stimulation) เพื่อบำรุงขวัญและกำลังใจแก่ผู้ร่วมงานในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ

4) การประสานงาน (Coordination) เพื่อให้ผู้ร่วมงาน ได้มีโอกาสพบปะ ประชุม

ปรึกษาหารือแสดงความคิดเห็น ชักถามเรื่องขององค์การในขอบเขต ตามวัตถุประสงค์และความมุ่งหมายขององค์การ

5) การประเมินผลงาน (Evaluation) เป็นการตรวจสอบ และติดตามผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการปฏิบัติงานของผู้ร่วมงาน เพื่อจะได้ทราบปัญหาข้อขัดข้องต่าง ๆ จะได้หาทางแก้ไขและปรับปรุงต่อไป

ลูเธอร์ กุลิค (Luther Gulick, อ้างในวินัย สมมิตร และคณะ 2537: 61) ได้เสนอแนะวิธีจัดหน่วยงานในทำเนียบประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกา ในรูปของกระบวนการบริหาร 7 ขั้นตอน เรียกโดยย่อว่า POSDCoRB คือ

- 1) การวางแผน(Planning)
- 2) การจัดหน่วยงาน(Organizing)
- 3) การจัดตัวบุคคล(Staffing)
- 4) การสั่งการ(Directing)
- 5) การประสานงาน(Coordinating)
- 6) การรายงาน(Reporting)
- 7) การงบประมาณ(Budgeting)

เซียร์ (Sears, อ้างในวินัย สมมิตรและคณะ 2537: 61) ได้วิเคราะห์กระบวนการบริหารการศึกษาตามแนวคิดของลูเธอร์ กุลิค เขาได้เขียนเกี่ยวกับกระบวนการบริหารการศึกษาไว้ 5 ขั้นตอน คือ

- 1) การวางแผน(Planning)
- 2) การจัดหน่วยงาน(Organizing)
- 3) การอำนวยการ(Directing)
- 4) การประสานงาน(Coordinating)
- 5) การควบคุม(Controlling)

เกรกก์ (Gregg, อ้างในอรุณ รักรธรรม 2540: 86) ได้กล่าวถึง กระบวนการบริหารการศึกษาว่า ประกอบด้วย

- 1) การตัดสินใจ(Decision making)
- 2) การวางแผน(Planning)
- 3) การจัดองค์การ(Organizing)
- 4) การสื่อสาร(Communicating)

- 5) การใช้อิทธิพล(Influencing)
- 6) การประสานงาน(Coodinating)
- 7) การประเมิน(Evaluating)

จากแนวความคิดเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา สรุปได้ว่า การบริหารการศึกษาต้องทำอย่างเป็นกระบวนการ โดยเริ่มตั้งแต่การวางแผนการจัดหาและจัดสรรทรัพยากร การกระตุ้นการทำงาน การประสานงาน การประเมินซึ่งเป็นกระบวนการที่เป็นไปตามลำดับและสัมพันธ์กัน ผู้ศึกษา เห็นว่า กระบวนการบริหารของสมาคมผู้บริหารการศึกษาของสหรัฐอเมริกาทั้ง 5 ประการ เหมาะสมสอดคล้องกับเรื่องที่จะศึกษา จึงได้ยึดกระบวนการดังกล่าว เป็นกรอบในการศึกษา

1.4 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการบริหารโดยตรงนั้น ยังไม่ปรากฏหลักฐานชัดเจน แต่มีทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

แมคเกรเกอร์ (Mcgregor, 1960 : 33 - 48) ได้ศึกษาพฤติกรรมมนุษย์ พบว่า ปัญหาขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับการทำงาน และชีวิตในองค์กรของคนเราจะมี 2 ทศนะ เกี่ยวกับธรรมชาติของคน เป็นทฤษฎี X และทฤษฎี Y ดังนี้

แนวความคิดของทฤษฎี X เป็นสมมติฐานที่มีทัศนคติต่อพฤติกรรมมนุษย์ไปในทางที่ไม่ดี สรุปได้ดังนี้

- 1) โดยทั่วไปคนเราชอบสบาย มีความรู้สึกว่าจะไม่อยากจะทำงาน หากมีโอกาสเมื่อใดจะหลบหลีกทันที
- 2) เมื่อคนเรามีความเกี่ยวข้องหรือข้องเกี่ยวกับการทำงาน ดังนั้น การที่จะให้คนทำงานจึงต้องใช้วิธีบังคับ ควบคุม การสั่งการเด็ดขาด หรือข่มขู่ว่าจะลงโทษ คนจึงขยัน
- 3) คนโดยเฉลี่ยแล้วชอบให้คนอื่นบังคับ แนะนำ ชี้แจง จึงจะทำงาน ไม่มี ความทะเยอทะยาน ขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ แต่ก็ต้องการความมั่นคง ปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินมากที่สุด

แนวความคิดของทฤษฎี Y เป็นสมมติฐานที่ตรงข้ามกับทฤษฎี X มีทัศนคติในด้านดีต่อธรรมชาติแห่งพฤติกรรมมนุษย์ กล่าวคือ

- 1) คนเรามักมีความเต็มใจที่จะทำงาน และถือว่า การทำงานเป็นการ ออกกำลังกาย เป็นการพักผ่อนที่มีคุณค่าในตัว

2) การควบคุมคนให้ทำงานไม่ใช่วิธีที่จะได้ผลเสมอไป เพราะคนเรามีความรับผิดชอบ และต้องการที่จะเป็นตัวของตัวเอง และอยากจะทำผลงานให้ปรากฏไว้

3) คนในโรงงานอุตสาหกรรมส่วนใหญ่ไม่มีโอกาสได้แสดงความสามารถ ดังที่ตนตั้งใจ

4) คนเราเมื่อทำงาน นอกจากจะต้องการผลสำเร็จแล้ว ยังต้องการรางวัลอีกด้วย

จากแนวคิดของ McGregor เห็นว่าเมื่อคนมีความเต็มใจที่จะทำงาน อยากสร้างสรรค์ผลงานให้ปรากฏ เมื่อผลงานสำเร็จ คนยังต้องการรางวัลด้วย ดังนั้น สิ่งที่จะกระตุ้นให้คนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานราชการนั้น ก็คือ รางวัล ซึ่งอาจจะเป็น โล่ เกียรติบัตร หรือคำยกย่องสรรเสริญ

วรูมและเยทตัน (Vroom and Yetton, อ้างในเสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ 2540: 165-166) กล่าวถึงแบบของการตัดสินใจโดยอาศัยระดับของการมีส่วนร่วมตัดสินใจว่า แบ่งเป็น 3 วิธี คือ อัตตาริปไตย ปรีกษาหารือ และโดยกลุ่ม ใน 3 วิธีนี้ แบ่งแบบการตัดสินใจเป็น 5 แบบ คือ

- 1) กฎกลุ่มแรกเป็นส่งเสริมคุณภาพของการตัดสินใจ
- 2) กฎกลุ่มที่สองเป็นการส่งเสริมการยอมรับการตัดสินใจ

ในการตัดสินใจนั้นมีทางเลือกอยู่ 5 แบบ ตั้งแต่ผู้บริหารตัดสินใจคนเดียวไปจนถึงการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจอย่างเต็มที่ ทางเลือกในการตัดสินใจทั้ง 5 แบบ มีดังนี้

- 1) วิธีอัตตาริปไตย (Autocratic)

แบบที่ 1 ผู้บริหารตัดสินใจเอาด้วยข้อมูลที่มีอยู่แล้ว

แบบที่ 2 ผู้บริหารได้รับข้อมูลจากผู้ใต้บังคับบัญชา แล้วตัดสินใจเอง

- 2) วิธีที่ปรึกษาหารือ (Consultative)

แบบที่ 3 ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชาบางคน เกี่ยวข้องและรับทราบปัญหา ไม่ได้รวมกลุ่ม แล้วผู้บริหารตัดสินใจเอง

แบบที่ 4 ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชารับทราบปัญหาโดยการประชุมกลุ่ม ผู้บริหารได้รับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่างๆ จากนั้น ผู้บริหารตัดสินใจเอง

- 3) วิธีโดยกลุ่ม (Group)

แบบที่ 5 ผู้บริหารให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทั้งกลุ่ม รับทราบปัญหา ผู้บริหารร่วมกับกลุ่มหาทางเลือกประเมินทางเลือกรับการตัดสินใจของกลุ่ม นำการตัดสินใจไปปฏิบัติ

พาร์สันส์ (Parsons, อ้างใน กรรณิกา ประกอบทรัพย์ 2540 : 24) ได้สร้างทฤษฎีการกระทำในสังคม (Theory of Social Action) ได้อธิบายถึงการกระทำของมนุษย์ ในลักษณะที่สามารถนำไปปรับใช้ทางสังคมทั่วไป กล่าวคือ การกระทำใดๆ ของมนุษย์จะขึ้นอยู่กับสิ่งต่อไปนี้

1. บุคลิกภาพของแต่ละบุคคล (Personality)
2. ระบบสังคมที่บุคคลนั้นเป็นสมาชิกอยู่ (Social System)
3. วัฒนธรรม ในสังคมที่บุคคลนั้นเป็นสมาชิกอยู่ (Culture) และวัฒนธรรมนี้จะ

เป็นตัวกำหนดความคิด ความเชื่อถือ ความสนใจ และระบบค่านิยมของบุคคล

จากแนวคิดของ Parsons เห็นว่าบุคลิกของคน ที่เป็นสมาชิกอยู่และวัฒนธรรมมีส่วนกำหนดให้คนเข้ามามีส่วนร่วมกับทางราชการได้ โดยเฉพาะ ค่านิยมของคนที่ต้องการมีหน้ามีตา มีชื่อเสียงในวงสังคม

เฮิร์สเบิร์ก (Herzberg, อ้างใน นรา สมประสงค์ 2540 : 146 – 147) ได้อธิบายทฤษฎีการจูงใจของ Herzberg ว่ามี 2 ปัจจัยคือ

1. ปัจจัยจูงใจ (Motivator Factors) เป็นปัจจัยภายในตัวบุคคล เป็นสิ่งที่อยู่ในความรู้สึกนึกคิดหรือในจิตใจของแต่ละบุคคล ที่จะกระตุ้นให้ผู้ที่ได้ทำงานมีความรู้สึกในด้านดี มีความพึงพอใจในการทำงาน การขาดปัจจัยเหล่านี้ มิได้เป็นสิ่งที่ทำให้เกิดความไม่พึงพอใจแก่ผู้ทำงานแต่อย่างใด แต่การมีปัจจัยเหล่านี้ จะช่วยเป็นสิ่งที่จูงใจให้เขาทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีผลต่อความพึงพอใจในงานที่ทำ

2. ปัจจัยเกื้อหนุน (Hygiene Factors) เป็นปัจจัยภายนอกเช่น นโยบายขององค์กรและการบริหาร การนิเทศ เงินรายได้ เป็นต้น ปัจจัยเหล่านี้มิได้เป็นสิ่งที่จูงใจในการทำงาน แต่ถ้าขาดหรือไม่มีปัจจัยเหล่านี้จะก่อให้เกิดความไม่พึงพอใจแก่ผู้ทำงาน และส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานได้ ดังนั้นการให้ความสนใจต่อปัจจัยเกื้อหนุนจึงเป็น สิ่งจำเป็น ถึงแม้จะมีได้เป็นปัจจัยสำคัญที่จะจูงใจในการทำงานก็ตาม

จากแนวคิดของ Herzberg เห็นว่า ปัจจัยจูงใจจะสามารถกระตุ้นให้บุคคลมีความรู้สึกในด้านดี มีความพึงพอใจ และเข้ามามีส่วนร่วมในการทำงานกับหน่วยงานราชการหากมีการจูงใจที่ดีจะได้รับความร่วมมือที่ดีด้วย

อับราฮัม มาสโลว์ (Abraham Maslow, อ้างถึงในเมตต์ เมตต์การุณจิต 2541 : 27-28) ได้ค้นคว้าเกี่ยวกับด้านพฤติกรรมมนุษย์ ซึ่งเชื่อว่ามนุษย์เป็นต้นกำเนิดต้นเหตุหรือความอยาก และจะพยายามขวนขวายให้ได้มาซึ่งสิ่งที่ต้องการตอบสนอง และความอยากนี้ เกิดจากมนุษย์มีความจำเป็น (Need) ซึ่งแต่และเผ่าพันธุ์จะแสดงออกถึงความต้องการไม่เหมือนกัน แต่

อย่างน้อยที่สุด ก็จะมีขั้นพื้นฐานที่เหมือนกันเป็นลำดับไป แต่ทั้งนี้ ก็ขึ้นอยู่กับว่าได้รับการตอบสนองความต้องการระดับใดมากน้อยแค่ไหน ซึ่ง Maslow สรุปว่า

1) มนุษย์เรามีความต้องการ และความต้องการนี้มีอยู่ตลอดเวลาไม่มีสิ้นสุด
2) ความต้องการใดที่ได้รับการตอบสนองแล้วย่อมสิ้นสุดลง และความต้องการใหม่ลำดับต่อไปที่ยังไม่ได้รับการตอบสนองก็จะเกิดขึ้น

3) มนุษย์จะมีความต้องการตามลำดับขั้นของความสำคัญจากต่ำไปหาสูง
Maslow ได้ตั้งเป็นสมมติฐานเรียกว่า “ลำดับขั้นแห่งความต้องการของมนุษย์” แบ่งได้ 5 ลำดับ ดังนี้

- 1) ความต้องการสิ่งจำเป็นทางร่างกาย(Physiological Needs)
- 2) ความต้องการในด้านความปลอดภัย(Safety Needs)
- 3) ความต้องการในด้านสังคม (Social Needs)
- 4) ความต้องการที่จะได้รับการยกย่องนับถือ(Esteem Needs)
- 5) ความต้องการที่จะได้รับความสำเร็จในชีวิต (Self Actualization Needs)

จากแนวคิดของ Abraham Maslow ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม เห็นว่าการที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานกับทางราชการนั้น บางครั้งก็ต้องการมีชื่อเสียง เกียรติยศ หรือต้องการยอมรับยกย่องจากสังคม จะเห็นได้ว่า จากการทำนุบำรุงหรือพ่อค้าที่ร่ำรวย เมื่อมีทรัพย์สมบัติมากพอ ก็ต้องการมีชื่อเสียง ต้องการ ได้รับการยกย่องจากสังคม โดยเข้าไปมีส่วนร่วมกับทางราชการในรูปแบบต่าง ๆ

จากทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม สรุปได้ว่า การที่จะจูงใจให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษานั้น สถานศึกษาจะต้องให้การยกย่อง ให้เกียรติให้ความสำคัญ จะทำให้เกิดความพึงพอใจ และเต็มใจเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากขึ้น

2. นโยบายสำคัญที่สนับสนุนส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

ในสภาพปัจจุบัน การทำงานทุกอย่างจะต้องมีการร่วมมือ ร่วมใจกันปฏิบัติ เพื่อให้เกิดผลสำเร็จสูงสุดและเป็นประโยชน์แก่สังคม ประเทศชาติ ดังนั้นจึงมีกฎหมายที่ได้กำหนดไว้ชัดเจนให้สังคมมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการงานของรัฐใน รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 พระราชบัญญัติกำหนดแผน

และขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 3 พ.ศ. 2542 ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543 และกฎกระทรวงว่าด้วยการแบ่งระดับและประเภทของการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2546 รายละเอียดดังนี้

2.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2540: 24) มาตรา 79 ได้กล่าวถึง การมีส่วนร่วมว่า รัฐจะต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในทุกด้าน เช่น การมีส่วนในการสงวน บำรุงรักษา และใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติ และความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุล มีส่วนร่วมในการส่งเสริมบำรุงรักษา และคุ้มครองคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามหลักการพัฒนาที่ยั่งยืน นอกจากนี้ในมาตราที่ 81 ยังได้กำหนดให้รัฐจัดการศึกษา อบรม และสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาด้วย

2.2 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (กระทรวงศึกษาธิการ 2542: 10 - 55) ได้กล่าวถึง การมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาไว้ในหลายมาตราด้วยกัน ดังนี้ ในมาตรา 8(2) และมาตรา 9 (6) ได้กล่าวถึง การจัดการศึกษาให้ยึดหลักให้สังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และในการจัดระบบโครงสร้าง กระบวนการจัดการศึกษาให้ยึดหลักการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น สำหรับในหมวด 2 สิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา ได้กล่าวถึง การให้เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคลครอบครัว มีสิทธิจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งรัฐจะเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดด้วย นอกจากนี้ในหมวด 4 แนวการจัดการศึกษา ยังได้สนับสนุนให้ชุมชน และสังคมมีส่วนร่วมในการจัดทำสาระของหลักสูตรให้สอดคล้องและเหมาะสมกับท้องถิ่น สำหรับการบริหารจัดการในสถานศึกษาให้มีคณะกรรมการมีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษาโดยเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการในรูปแบบของคณะกรรมการในหมวด 8 ทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษาได้กำหนดให้บุคคลครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการอื่น ๆ ได้ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยเป็นผู้จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา บริจาคทรัพย์สิน ทรัพยากรอื่นให้สถานศึกษาและมีส่วนร่วมรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษา

2.3 พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 (ราชกิจจานุเบกษา 2542 : 53) หมวด 2 การกำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะ มาตรา 16 ให้เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเองดังนี้

(9) การจัดการศึกษา

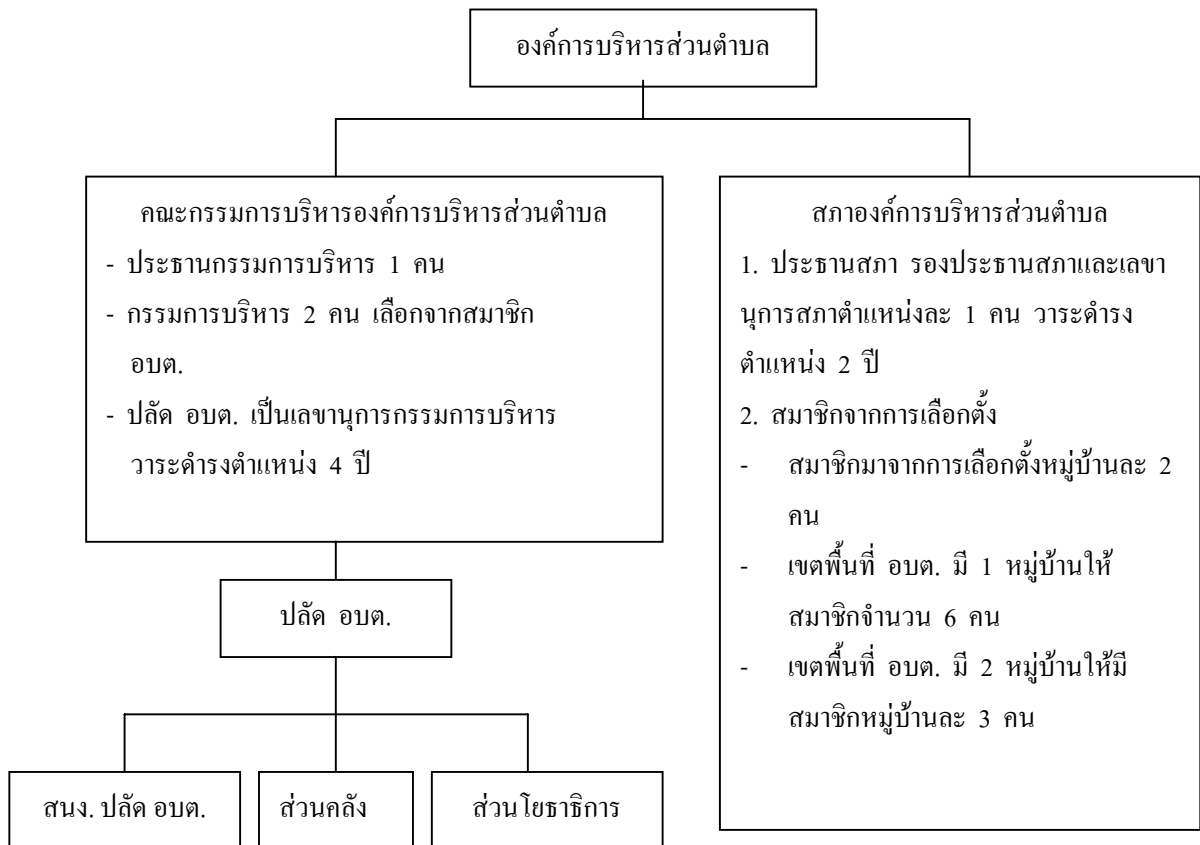
2.4 พระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 (และแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2542)

พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2542 (กรมการปกครอง มปพ. : 30 - 46) เริ่มมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 2 มีนาคม 2538 ซึ่งทุกตำบลทั่วประเทศจะมีสภาตำบลซึ่งเป็นนิติบุคคลโดยสมบูรณ์ และภายในระยะเวลา 4 ปี สภาตำบลทั่วประเทศ ซึ่งมีอยู่ทั้งหมดประมาณ 7,000 แห่ง ก็จะได้รับยกฐานะขึ้นเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งถือได้ว่าเป็นหน่วยงาน การบริหารส่วนท้องถิ่นในระดับล่างสุด (คณิน บุญสุวรรณ, 2538: 5) องค์การบริหารส่วนตำบลมีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย

2.4.1 สภาองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวนหมู่บ้านละสองคน ซึ่งเลือกตั้งขึ้นโดยราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในแต่ละหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ในกรณีที่เขตองค์การบริหารส่วนตำบลใดมีเพียงหนึ่งหมู่บ้าน ให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นประกอบด้วยสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนหกคน และในกรณีที่เขตองค์การบริหารส่วนตำบลใดมีเพียงสองหมู่บ้านให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนหมู่บ้านละสามคน มีอำนาจหน้าที่ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาตำบล ให้ความเห็นชอบร่างข้อบังคับตำบล ร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปี และร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ควบคุมการปฏิบัติงานของคณะกรรมการการบริหารให้เป็นไปตามนโยบาย และแผนพัฒนาตำบล ตลอดจนกฎหมายระเบียบและข้อบังคับของทางราชการ

2.4.2 คณะกรรมการการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย ประธานกรรมการบริหารคนหนึ่งและกรรมการบริหารจำนวนสองคน ซึ่งสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเลือกจากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลแล้วเสนอให้นายอำเภอแต่งตั้ง ให้ปลัดองค์การบริหาร

ส่วนตำบลเป็นเลขานุการกรรมการบริหาร คณะกรรมการบริหารมีอำนาจหน้าที่บริหารกิจการของ องค์การบริหารส่วน ตำบลให้เป็นไปตามมติข้อบังคับและแผนพัฒนาตำบล และรับผิดชอบการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จัดทำแผนพัฒนา ตำบล และงบประมาณรายจ่ายประจำปีเพื่อเสนอให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลให้ความเห็นชอบ รายงานผลการปฏิบัติงาน และการใช้จ่ายเงินให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลทราบอย่างน้อย ปีละสองครั้ง ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ทางราชการมอบหมาย มาตรา 66 องค์การบริหาร ส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม มาตรา 67 ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วน ตำบล ดังต่อไปนี้ (5) ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับโครงสร้างขององค์การ บริหารส่วนตำบล ดังรายละเอียดในภาพที่ 2.2 ดังนี้

ภาพที่ 2.2 โครงสร้าง อบต.ตาม พรบ.สภาตำบลและ อบต., (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2542

2.5 ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543 (กระทรวงศึกษาธิการ: 2543) ได้กำหนดให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในสถานศึกษา คือ มีหน้าที่กำหนดนโยบายและแผนพัฒนาของสถานศึกษาให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปี จัดทำสาระหลักสูตรให้สอดคล้องกับท้องถิ่น กำกับและติดตามแผนของสถานศึกษา สนับสนุนให้เด็กในเขตบริการได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง พิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาส เด็กมีความสามารถพิเศษ มีส่วนร่วมบริหารจัดการด้านวิชาการ งบประมาณ บริหารงานบุคคล ส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา

2.6 กฎกระทรวงว่าด้วยการแบ่งระดับและประเภทของการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2546

การศึกษาในระบบที่เป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานให้แบ่งออกเป็นสามระดับดังนี้

2.6.1 การศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา โดยปกติเป็นการจัดการศึกษาให้แก่เด็กที่มีอายุสามปีถึงหกปี เพื่อเป็นการวางรากฐานชีวิตและการเตรียมความพร้อมของเด็กทั้งร่างกายและจิตใจ สติปัญญา อารมณ์ บุคลิกภาพ และการอยู่ร่วมกันในสังคม

2.6.2 การศึกษาระดับประถมศึกษา เป็นการศึกษาที่มุ่งวางรากฐานเพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ทั้งในด้านคุณธรรม จริยธรรม ความรู้และความสามารถขั้นพื้นฐาน โดยปกติใช้เวลาเรียนหกปี

2.6.3 การศึกษาระดับมัธยมศึกษา แบ่งเป็นสองระดับดังนี้

1) การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในด้านต่าง ๆ ต่อจากระดับประถมศึกษา เพื่อให้รู้ความต้องการ ความสนใจ และความถนัดของตนเอง ทั้งในด้านวิชาการและวิชาชีพ ตลอดจนความสามารถในการประกอบภาระงานและอาชีพตามควรแก่วัย โดยปกติใช้เวลาเรียนสามปี

2) การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นการศึกษาที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ศึกษาตามความถนัดและความสนใจ เพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษาต่อ หรือการประกอบอาชีพ รวมทั้งการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและทักษะทางสังคมที่จำเป็น โดยปกติใช้เวลาเรียนสามปี

จากนโยบายต่าง ๆ ของรัฐ สรุปได้ว่า รัฐมุ่งเน้นและส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน เริ่มตั้งแต่การจัดโครงสร้างการบริหารจัดการ การจัดทำสาระหลักสูตร การบริจาคทรัพย์ รับผิดชอบต่อค่าใช้จ่าย ทางการศึกษา ซึ่งจะทำ

ให้ประชาชนมีความรับผิดชอบ เกิดความผูกพันรู้สึกเป็นเจ้าของ และภูมิใจที่ได้มีโอกาสเข้าไปมีส่วนร่วม สำหรับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่อยู่ในท้องถิ่นครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศไทย ซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมาก จำเป็นสูงสุดที่จะต้องหาวิธีการเพื่อให้ประชาชน ชุมชน หรือองค์กรอื่น ๆ เข้ามามีส่วนร่วม เพื่อเป็นกำลังเสริมให้สถานศึกษามั่นคง และจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพส่งผลให้เยาวชนเป็นคนดี อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการบริหาร องค์กรบริหารส่วนตำบลโดยตรงนั้นยังมีน้อย ผู้ศึกษาจึงนำงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมอื่น ๆ ซึ่งมีความใกล้เคียงกันมาเป็นแนวทางในการศึกษาดังนี้

อุทัย ดุลยเกษม และอรศรี งามวิทยาพงศ์ (2540: 90-92) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องระบบ การศึกษากับชุมชนในหัวข้อ กระบวนการเกิดความร่วมมือและการทำงานร่วมกันระหว่างโรงเรียน กับชุมชน พบว่า การเกิดความร่วมมือระหว่างชุมชนจะมีโอกาสเกิดขึ้นได้มาก หากริเริ่มจาก โรงเรียนก่อนโดยผู้บริหารโรงเรียน เนื่องจากการริเริ่มจากฝ่ายโรงเรียน ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ความสัมพันธ์ในโครงสร้างจากแนวตั้งมาเป็นแนวราบโดยอัตโนมัติที่จะเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามา มีส่วนร่วมอย่างเสมอภาค และหากมีครู ครัวใหญ่ หรือผู้บริหารโรงเรียนมีความสามารถ มีทักษะ ที่จะสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและแสวงหาช่องทางของกฎระเบียบต่าง ๆ ให้เอื้อต่อการทำงาน รวมทั้งแสวงหาพันธมิตรหรือเครือข่ายจากนอกชุมชน เข้ามาสนับสนุนกระบวนการของโรงเรียน ย่อมทำให้เกิดความร่วมมือมากยิ่งขึ้น

ชูชาติ พ่วงสมจิตร (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยปัจจัยที่ส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามี ส่วนร่วมกับโรงเรียน ประกอบด้วย 3 กลุ่มปัจจัย คือ

1) กลุ่มปัจจัยเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม ประกอบด้วย

(1) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่มีอุตสาหกรรมเป็นแกนหลักและสภาวะในช่วงที่เศรษฐกิจดี

(2) ปัจจัยด้านการเมืองการปกครอง ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงรูปแบบการปกครอง ท้องถิ่น กระตุ้นให้นักการเมืองท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียน

(3) ปัจจัยด้านสังคมวัฒนธรรม ได้แก่ ลักษณะนิสัยพื้นฐานของ คนไทย

2) กลุ่มปัจจัยเกี่ยวกับชุมชน ได้แก่ ความศรัทธา ความรู้สึกเป็นเจ้าของ ความเป็นห่วงสวัสดิภาพของบุตรหลาน ความเกี่ยวข้องผูกพันกับโรงเรียน สถานภาพของคนในชุมชน ความคาดหวังที่มีต่อโรงเรียน ลักษณะนิสัยพื้นฐานของคนในชุมชน เครือข่ายของชุมชน ผู้นำชุมชน ความพร้อมของคนในชุมชน การเห็นความสำคัญของตนเอง และการเห็นแก่ความเจริญของส่วนรวม

3) กลุ่มปัจจัยเกี่ยวกับโรงเรียน ประกอบด้วย

(1) ปัจจัยเกี่ยวกับบุคลากรของโรงเรียน ได้แก่ ผู้บริหารรุ่นก่อนสร้างสมศรัทธาไว้ให้ ผู้บริหารและครูมีความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน ผู้บริหารทำงานกรมการศึกษาได้ดี ผู้บริหารและครูให้เกียรติและกำลังใจแก่ผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วม ผู้บริหารมีความรู้ความสามารถดี ผู้บริหารและครูประพฤติตนดี ครูรัก ผู้กพัน และรู้สึกว่าเป็นเจ้าของโรงเรียน โรงเรียนมีครูเก่าแก่หรือศิษย์เก่าอยู่ในโรงเรียน ครูสนใจเด็กและสอนดี และคณะครูมีความสามัคคี

(2) ปัจจัยเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติงานของโรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนเป็น ผู้เข้าไปขอความร่วมมือจากชุมชน และสร้างระบบที่เอื้อให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ให้ความเอื้อเพื่อแก่ชุมชนและสร้างความมั่นใจให้กับชุมชน

(3) ปัจจัยเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานของโรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนมีแผนงานที่ดีมีความน่าเชื่อถือเรื่องการเงิน และมีการพัฒนาที่ดี

(4) ปัจจัยอื่น ๆ ได้แก่ ประวัติความเป็นมาของโรงเรียน ความเป็นโรงเรียนของชุมชน ชื่อของโรงเรียน และการที่โรงเรียนเป็นแหล่งสร้างประโยชน์แก่ผู้เข้ามามีส่วนร่วม

บุญเชิด สุขอภิรมย์ (2541: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาบทบาทของคณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนกับการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมและระดับความต้องการที่จะมีส่วนร่วมของคณะกรรมการศึกษาในการแก้ปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี คาดหวังให้ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก แต่การปฏิบัติจริง ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง บทบาทที่ต้องการมีส่วนร่วมปฏิบัติมากที่สุด ได้แก่ การให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนการแก้ปัญหา ส่วนบทบาทด้านการให้คำแนะนำหรือข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา เป็นบทบาทที่คาดหวังให้ร่วมปฏิบัติ หรือต้องการร่วมปฏิบัติมีการปฏิบัติจริงน้อย

เมตต์ เมตต์การุณจิต (2541: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของคณะกรรมการการศึกษาประจำโรงเรียนเทศบาลในจังหวัดนครราชสีมา พบว่า มีเรื่องที่คณะกรรมการศึกษามีส่วนร่วม 5 เรื่อง ได้แก่ การวางแผน การจัดหาและจัดสรร

ทรัพยากร การกระตุ้นการทำงาน การประสานงาน และการประเมิน เรื่องที่คณะกรรมการศึกษา มีส่วนร่วมในระดับมาก คือ การประสานงาน สำหรับเรื่องอื่น ๆ มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง

นิคม สุวรรณทา (2542: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา พบว่า งานธุรการที่ องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมาต้องการมีส่วนร่วมสูงสุด คือ ร่วมเป็นกรรมการ ตรวจสอบ กำกับ ติดตาม การใช้จ่ายเงินที่ชุมชนได้บริจาคให้โรงเรียน และต้องการมีส่วนร่วมต่ำ ที่สุด คือ การร่วมบริจาคทรัพย์สินส่วนตัวให้แก่โรงเรียน

ประจวบ สือประสาร (2542: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารการ ศึกษาของคณะกรรมการโรงเรียนขยายโอกาสในเขตการศึกษา 1 พบว่า คณะกรรมการโรงเรียน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดหาและจัดสรรทรัพยากรและการประสานงานในระดับมาก ส่วนการมี ส่วนร่วมในเรื่องอื่น ๆ เป็นการมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง

ประสาน คงสมบุญ (2542: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการ ดำเนินงานตามโครงการการศึกษา เพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท (กศ.พช.) สังกัด สำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี พบว่า ภาวะการมีส่วนร่วมของชุมชนในกิจกรรมต่าง ๆ กิจกรรม ที่เข้าร่วมทุกครั้งมากที่สุด คือ การจัดให้มีการรณรงค์ต่อต้านสิ่งเสพติด เพื่อให้มีความรู้ความ เข้าใจถึงพิษภัย และกิจกรรมเพื่อแสดงความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์

บุญเทียม อังสวัสดิ์ (2542: 89) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชนในการ ดำเนินงาน ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า สภาพการมี ส่วนร่วมของชุมชนอยู่ในระดับน้อย อาจเป็นเพราะการจัดการการศึกษาที่ผ่านมายังเป็นการ กำหนดโดยภาครัฐเป็นส่วนใหญ่ และยังไม่เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมมากนัก และอีก กรณีหนึ่งจากการศึกษา พบว่า ชุมชน ยังไม่เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการจัดการ ศึกษา

กำพล แสนวนุญเรื่อง (2542: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความต้องการลักษณะความ ต้องการ ความไม่ต้องการ และเหตุผลที่ไม่ต้องการให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีส่วนร่วมต่อการ จัดการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด ในส่วนที่เป็นความ ต้องการมีส่วนร่วม พบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา มีความต้องการให้องค์การบริหารส่วนตำบล มีส่วนร่วมเป็นกรรมการเป็น ที่ปรึกษาด้านการบริหาร ด้านการปกครองนักเรียน และต้องการให้สนับสนุนงบประมาณ พร้อม อุปกรณ์ด้านการศึกษาด้วย

พวงแก้ว จุ่งลก (2544: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดตรัง พบว่า คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลต้องการมีส่วนร่วมในระดับมากในเรื่องการวางแผน การกระตุ้นการทำงานและการประสานงาน ส่วนเรื่องการจัดหาและจัดสรรทรัพยากรและการประเมินต้องการมีส่วนร่วมในระดับ ปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบระดับความต้องการจำแนกตามอายุและตำแหน่งไม่มีความแตกต่างกัน แต่พบความแตกต่างกันเฉพาะเรื่องการประสานงานโดยผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่าต้องการมีส่วนร่วมมากกว่าผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาอย่างมีนัยสำคัญ ในด้านข้อคิดเห็นและด้านข้อเสนอแนะคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลต้องการให้ โรงเรียนเชิญองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้าไปมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินงาน และควบคุมการดำเนินงานของโรงเรียน จากการศึกษาพบว่า ถ้าให้ทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมในการทำงานทุกขั้นตอนตามโครงการที่มีมาตรฐานก็จะส่งผลให้นักเรียนได้พัฒนาอย่างมีคุณภาพ

จากผลงานการวิจัยของนักวิชาการหลาย ๆ ท่าน สรุปได้ว่า ประชาชนต้องการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในหลายเรื่อง คือ เรื่องการวางแผน การจัดหาและจัดสรรทรัพยากร การกระตุ้นการทำงาน การประสานงาน และการประเมิน โดยต้องการเข้าร่วมในรูปแบบต่าง ๆ คือ ร่วมประชุม ร่วมออกแรง ร่วมออกเงิน ร่วมเป็นคณะกรรมการและต้องการให้โรงเรียนเปิดโอกาสแก่ประชาชน บุคคลต่าง ๆ ได้เข้าไปมีส่วนร่วมจัดการศึกษาให้มากยิ่งขึ้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในบทนี้จะกล่าวถึง ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล มีรายละเอียดดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดสกลนคร 124 ตำบล จำนวน 496 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสกลนคร ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย จำนวน 46 ตำบล ๆ ละ 3 คน รวมกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ 138 คน แยกได้ดังนี้

- 1.2.1 ประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล 46 คน
- 1.2.2 กรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล 46 คน
- 1.2.3 ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล 46 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับ ความต้องการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดสกลนคร ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมา แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา และตำแหน่ง ของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสกลนคร เป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ มีจำนวน 50 ข้อ ในเรื่องที่ต้องการมีส่วนร่วม 5 ด้าน คือ

ด้านการวางแผน	จำนวน 10 ข้อ
ด้านการจัดหาและจัดสรรทรัพยากร	จำนวน 10 ข้อ
ด้านการกระตุ้นการทำงาน	จำนวน 10 ข้อ
ด้านการประสานงาน	จำนวน 10 ข้อ
ด้านการประเมิน	จำนวน 10 ข้อ

ระดับความต้องการมีส่วนร่วม ได้แก่

- 5 หมายถึง ความต้องการมีส่วนร่วมมากที่สุด
- 4 หมายถึง ความต้องการมีส่วนร่วมมาก
- 3 หมายถึง ความต้องการมีส่วนร่วมปานกลาง
- 2 หมายถึง ความต้องการมีส่วนร่วมน้อย
- 1 หมายถึง ความต้องการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเพื่อให้แสดง ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วม โดยแยกเป็น 5 ด้าน คือ

- 1) ด้านการวางแผน
- 2) ด้านการจัดหาและจัดสรรทรัพยากร
- 3) ด้านการกระตุ้นการทำงาน
- 4) ด้านการประสานงาน
- 5) ด้านการประเมิน

2.2 วิธีการสร้างเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามขั้นตอนดังนี้

2.2.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วใช้กรอบแนวคิดของสมาคมผู้บริหารโรงเรียนอเมริกัน AASA (The American Association of School Administrators)

2.2.2 ศึกษาเครื่องมือที่มีผู้วิจัยในลักษณะใกล้เคียงกันแล้วนำมาพัฒนาให้สอดคล้องกับเรื่องที่ทำการศึกษา นำเครื่องมือเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ เพื่อขอคำชี้แนะ ตรวจสอบ และแก้ไขให้เหมาะสม

2.2.3 เสนอชื่อและตำแหน่งผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบเครื่องมือ รวม 5 คน ไปยังอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ

2.2.4 ส่งแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) แก้ไขให้เหมาะสม แล้ว นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบอีกครั้ง

2.2.5 นำแบบสอบถามไปใช้จริง กับคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสกลนคร 46 ตำบล จำนวน 138 คน

2.2.6 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมือโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) จากแบบสอบถามที่กลุ่มตัวอย่างตอบมาทั้งหมด จำนวน 108 ฉบับ ดังนี้

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามตอนที่ 2 ทั้งฉบับ	เท่ากับ	.9680
1) ด้านการวางแผน	เท่ากับ	.9233
2) ด้านการจัดการและจัดสรรทรัพยากร	เท่ากับ	.8714
3) ด้านการกระตุ้นการทำงาน	เท่ากับ	.9195
4) ด้านการประสานงาน	เท่ากับ	.9018
5) ด้านการประเมิน	เท่ากับ	.9283

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ โดยผ่านอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษา ค้นคว้าอิสระถึงองค์การบริหารส่วนตำบลทุกแห่งที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูล

3.2 ผู้วิจัยออกหนังสือถึงองค์การบริหารส่วนตำบลทุกแห่งที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่ออธิบายเหตุผลและความจำเป็นในการเก็บข้อมูล และวิธีการตอบแบบสอบถาม

3.3 ผู้วิจัยออกพื้นที่ส่งแบบสอบถามด้วยตนเองทุกองค์การบริหารส่วนตำบลที่เป็นกลุ่มตัวอย่างแล้วรอเก็บแบบสอบถาม

3.4 ในกรณีที่ไม่พบผู้ตอบแบบสอบถามหรือกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยจะให้ของติดแถมไปพร้อมเจ้าหน้าที่ของถึงผู้วิจัย ชื่อที่อยู่ผู้ส่ง และขอความร่วมมือเจ้าหน้าที่ธุรการดำเนินการแทน พร้อมเบอร์โทรศัพท์ที่ติดต่อได้ กรณีที่ยังไม่ส่งแบบสอบถามกลับ

3.5 รวบรวมแบบสอบถาม ตรวจสอบความสมบูรณ์ เพื่อนำไปวิเคราะห์ ซึ่งแบบสอบถามทั้งหมด 138 ฉบับ ได้รับตอบจากกลุ่มตัวอย่าง 108 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 78.26

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัย นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ แล้วดำเนินการวิเคราะห์เนื้อหาและสถิติพื้นฐาน ใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows ซึ่งใช้ค่าสถิติต่าง ๆ ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้การแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ระดับความต้องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสกลนคร ใช้การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายด้านและรายข้อ ซึ่งใช้เกณฑ์การตัดสินค่าเฉลี่ย กำหนดออกเป็น 5 ระดับ โดยพิจารณาจากระดับคะแนนเฉลี่ยตามเกณฑ์ ดังนี้ (วิเชียร เกตุสิงห์ 2538 : 9)

4.50 – 5.00 หมายถึง ความต้องการมีส่วนร่วมมากที่สุด

3.50 – 4.49 หมายถึง ความต้องการมีส่วนร่วมมาก

2.50 – 3.49 หมายถึง ความต้องการมีส่วนร่วมปานกลาง

1.50 – 2.49 หมายถึง ความต้องการมีส่วนร่วมน้อย

1.00 – 1.49 หมายถึง ความต้องการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

และเปรียบเทียบตามความต้องการมีส่วนร่วมในแต่ละด้านของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสกลนคร โดยจำแนกตามอายุ ระดับการศึกษาและตำแหน่ง โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – Way ANOVA) และทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีการของ Scheffe

ตอนที่ 3 สังเคราะห์ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ตอบแบบสอบถาม 5 ด้าน คือ ด้านการวางแผน การจัดหาและจัดสรรทรัพยากร การกระตุ้นการทำงาน การประสานงาน และด้านการประเมิน

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การเสนอผลการวิจัยในบทที่ 4 นี้ ผู้วิจัยเสนอรายละเอียด ตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล
ในจังหวัดสกลนคร
  2. ระดับความต้องการมีส่วนร่วม
    - 2.1 ภาพรวมของความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสกลนคร
    - 2.2 ความต้องการมีส่วนร่วมในแต่ละด้าน 5 ด้าน
      - 2.2.1 ความต้องการมีส่วนร่วมในด้านการวางแผน
      - 2.2.2 ความต้องการมีส่วนร่วมในด้านการจัดหาและจัดสรรทรัพยากร
      - 2.2.3 ความต้องการมีส่วนร่วมในด้านการกระตุ้นการทำงาน
      - 2.2.4 ความต้องการมีส่วนร่วมในด้านการประสานงาน
      - 2.2.5 ความต้องการมีส่วนร่วมในด้านการประเมิน
  3. การเปรียบเทียบระดับความต้องการมีส่วนร่วมตามสถานภาพของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสกลนคร โดยจำแนกตาม
    - 3.1 อายุ
    - 3.2 ระดับการศึกษา
    - 3.3 ตำแหน่งหน้าที่
  4. ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วม 5 ด้าน
1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล
ในจังหวัดสกลนคร

ตารางที่ 4.1 สถานภาพของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสกลนคร

สถานภาพ	จำนวนคน	ร้อยละ
อายุ		
ไม่เกิน 30 ปี	4	3.7
31 – 40 ปี	53	49.1
41 – 50 ปี	35	32.4
50 ปี ขึ้นไป	16	14.8
รวม	108	100
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	15	13.9
มัธยมศึกษา	41	38.0
อนุปริญญา	9	8.3
ปริญญาตรี หรือสูงกว่า	43	39.8
รวม	108	100
ตำแหน่งหน้าที่		
ประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล		
กรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล	36	33.3
ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล	36	33.3
ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล	36	33.3
รวม	108	100

ตารางที่ 4.1 คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสกลนคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง อายุ ไม่เกิน 30 ปี ร้อยละ 3.7 อายุระหว่าง 31-40 ปี ร้อยละ 49.1 อายุระหว่าง 41-50 ปี ร้อยละ 32.4 อายุ 50 ปี ขึ้นไป ร้อยละ 14.8 การศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 13.9 ระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 38 ระดับอนุปริญญา ร้อยละ 8.3 ระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า ร้อยละ 39.8 ตำแหน่งประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล กรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ตำแหน่งละ 36 คน ร้อยละ 33.3

2. ระดับความต้องการมีส่วนร่วม

2.1 ภาพรวมระดับความต้องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดสกลนคร 5 ด้าน คือ ด้านการวางแผน การจัดหาและจัดสรรทรัพยากร การกระตุ้นการทำงาน การประสานงาน และการประเมิน

ตารางที่ 4. 2 ระดับความต้องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดสกลนคร ในภาพรวม (N=108)

เรื่องการมีส่วนร่วม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความต้องการมีส่วนร่วม	อันดับ
การวางแผน	3.77	.73	มาก	2
การจัดหาและจัดสรรทรัพยากร	3.54	.62	มาก	5
การกระตุ้นการทำงาน	3.86	.67	มาก	1
การประสานงาน	3.74	.66	มาก	3
การประเมิน	3.62	.74	มาก	4
รวม	3.71	.57	มาก	

ตารางที่ 4.2 เมื่อพิจารณาระดับความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสกลนคร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.71$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสกลนครต้องการมีส่วนร่วมในระดับมากทุกด้านเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการกระตุ้นการทำงาน ($\bar{X} = 3.86$) ด้านการวางแผน ($\bar{X} = 3.77$) ด้านการประสานงาน ($\bar{X} = 3.74$) ด้านการประเมิน ($\bar{X} = 3.62$) และด้านการจัดหาและจัดสรรทรัพยากร ($\bar{X} = 3.54$)

2.2 ความต้องการมีส่วนร่วมแยกเป็นรายด้าน

2.2.1 ด้านการวางแผน

ตารางที่ 4.3 ความต้องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลใน
จังหวัดสกลนครในด้านการวางแผน

เรื่องที่มีส่วนร่วม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความ ต้องการมีส่วนร่วม	อันดับ
1. วิเคราะห์สภาพปัจจุบันและปัญหา ของโรงเรียน	3.74	.96	มาก	5
2. ให้คำปรึกษาด้านนโยบาย เป้าหมายการดำเนินงานของโรงเรียน	3.63	.91	มาก	8
3. จัดทำธรรมนูญของโรงเรียน	3.39	1.05	ปานกลาง	10
4. จัดทำแผนพัฒนาโรงเรียน	3.68	.94	มาก	7
5. จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของ โรงเรียน	3.50	.99	มาก	9
6. ให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการ ประจำปีของโรงเรียน	3.70	.95	มาก	6
7. จัดทำแผนพิทักษ์สิทธิเด็กในโรงเรียน	3.81	.99	มาก	4
8. จัดทำแผนให้เด็กด้อยโอกาสได้เรียน ร่วมกับเด็กปกติ	3.97	.97	มาก	2
9. วางมาตรการป้องกันไม่ให้มีสาร เสพติดในโรงเรียน	4.38	.86	มาก	1
10. เสนอแนวทางแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น จากการดำเนินงานของโรงเรียน	3.91	.86	มาก	3
รวม	3.77	.73	มาก	

ตารางที่ 4.3 เมื่อพิจารณาระดับความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสกลนคร ด้านการวางแผน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.77$) โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยเป็นรายข้อดังนี้ วางมาตรการป้องกันไม่ให้มีสารเสพติดในโรงเรียน ($\bar{X} = 4.38$) จัดทำแผนให้เด็กด้อยโอกาสได้เรียนร่วมกับเด็กปกติ ($\bar{X} = 3.97$) เสนอแนวทางแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานของโรงเรียน ($\bar{X} = 3.91$)

จัดทำแผนพิทักษ์สิทธิเด็ก ในโรงเรียน ($\bar{X} = 3.81$) วิเคราะห์สภาพปัจจุบันและปัญหาของโรงเรียน ($\bar{X} = 3.70$) จัดทำแผนพัฒนาโรงเรียน ($\bar{X} = 3.68$) ให้คำปรึกษาด้านนโยบาย เป้าหมาย การดำเนินงานของโรงเรียน ($\bar{X} = 3.63$) จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน ($\bar{X} = 3.50$) และจัดทำธรรมนูญของโรงเรียน ($\bar{X} = 3.39$)

2.2.2 ด้านการจัดการจัดหาและจัดสรรทรัพยากร

ตารางที่ 4.4 ความต้องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลใน จังหวัดสกลนครในด้านการจัดหาและจัดสรรทรัพยากร

เรื่องที่มีส่วนร่วม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความ ต้องการมีส่วนร่วม	อันดับ
การจัดการจัดหาและจัดสรรทรัพยากร				
1. จัดแรงงานช่วยเหลือพัฒนาโรงเรียน	3.54	.78	มาก	5
2. ช่วยเหลือกิจกรรมของโรงเรียนในวัน สำคัญเช่น วันเด็ก วันแม่ ฯ	4.02	.77	มาก	1
3. จัดหาวัสดุ อุปกรณ์สนับสนุนการเรียน การสอนของครู	3.59	.91	มาก	3
4. บริจาคเงินให้โรงเรียน	3.20	.90	ปานกลาง	9
5. จัดหาเงินทุนเพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่ ขาดแคลน	3.63	.86	มาก	2
6. จัดซื้อวัสดุ ครุภัณฑ์ให้โรงเรียน	3.31	.97	ปานกลาง	8
7. จัดหาวิทยากรซึ่งเป็นภูมิปัญญาให้ความรู้ แก่นักเรียน	3.52	1.00	มาก	6
8. จัดสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก โรงเรียน	3.49	.86	ปานกลาง	7
9. จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมรายได้ให้โรงเรียน	3.52	.98	มาก	6
10. บริหารงบประมาณที่รัฐจัดสรรให้ โรงเรียน	3.58	1.00	มาก	4
รวม	3.54	.62	มาก	

ตารางที่ 4.4 เมื่อพิจารณาระดับความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสกลนครด้านการจัดหาและจัดสรรทรัพยากรในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.54$) โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยเป็นรายชื่อ ดังนี้ ช่วยเหลือกิจกรรมของโรงเรียนในวันสำคัญ เช่น วันเด็ก วันแม่ ฯลฯ ($\bar{X} = 4.02$) จัดหาเงินทุนเพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่ขาดแคลน ($\bar{X} = 3.63$) จัดหาวัสดุ อุปกรณ์สนับสนุนการเรียนการสอนของครู ($\bar{X} = 3.58$) จัดแรงงานช่วยเหลือพัฒนาโรงเรียน ($\bar{X} = 3.52$) จัดสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ($\bar{X} = 3.49$) จัดซื้อวัสดุครุภัณฑ์ให้โรงเรียน ($\bar{X} = 3.31$) บริจาคเงินให้โรงเรียน ($\bar{X} = 3.20$)

2.2.3 ด้านการกระตุ้นการทำงาน

ตารางที่ 4.5 ความต้องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสกลนครในด้านการกระตุ้นการทำงาน

เรื่องที่มีส่วนร่วม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความต้องการมีส่วนร่วม	อันดับ
ด้านการกระตุ้นการทำงาน				
1. ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูได้สอนนักเรียนอย่างเต็มที่	4.17	.88	มาก	1
2. ชักชวนให้ชุมชนในท้องถิ่นเข้ามาช่วยเหลือบำรุงโรงเรียน	4.04	.80	มาก	3
3. ประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนเห็นความสำคัญของโรงเรียน	4.12	.78	มาก	2
4. ให้คำชมเชยแก่นักเรียนและครูที่ทำความดี	3.99	.83	มาก	4
5. สนับสนุนให้ครูได้เสนอผลงานดีเด่นต่อชุมชน	3.96	.96	มาก	5
6. ดูแลช่วยเหลือ แนะนำเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน	3.45	1.00	ปานกลาง	10

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

เรื่องที่มีส่วนร่วม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความ ต้องการมีส่วนร่วม	อันดับ
7. เป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำช่วยเหลือครู ในภารกิจต่าง ๆ	3.58	.84	มาก	9
8. เข้าร่วมประชุมเพื่อดำเนินกิจกรรม ต่าง ๆ ของโรงเรียน	3.82	.82	มาก	6
9. ประกาศเกียรติคุณแก่ครูและนักเรียนที่ ประสบผลสำเร็จในด้านต่าง ๆ	3.76	.99	มาก	7
10. เป็นตัวแทนเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ตาม ที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานต้น สังกัด	3.72	.84	มาก	8
รวม	3.86	.67	มาก	

ตารางที่ 4.5 เมื่อพิจารณาระดับความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดสกลนคร ด้านการกระตุ้นการทำงานในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.86$) โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยเป็นรายข้อดังนี้ ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูได้สอนนักเรียนอย่างเต็มที่ ($\bar{X} = 4.17$) ประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนเห็นความสำคัญของโรงเรียน ($\bar{X} = 4.12$) ชักชวนให้ชุมชนในท้องถิ่นเข้ามาช่วยเหลือบำรุงโรงเรียน ($\bar{X} = 4.04$) ให้คำชมเชยแก่นักเรียนและครูที่ทำความดี ($\bar{X} = 3.99$) สนับสนุนให้ครูได้เสนอผลงานดีเด่นต่อชุมชน ($\bar{X} = 3.96$) เข้าร่วมประชุมเพื่อดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน ($\bar{X} = 3.82$) ประกาศเกียรติคุณแก่ครูและนักเรียนที่ประสบผลสำเร็จในด้านต่าง ๆ ($\bar{X} = 3.76$) เป็นตัวแทนเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ตามที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานต้นสังกัด ($\bar{X} = 3.72$) เป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำช่วยเหลือครูในภารกิจต่าง ๆ ($\bar{X} = 3.58$) และดูแลช่วยเหลือแนะนำเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.45$)

2.2.4 ด้านการประสานงาน

ตารางที่ 4.6 ความต้องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลใน
จังหวัดสกลนครในด้านการประสานงาน

เรื่องที่มีส่วนร่วม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความ ต้องการมีส่วนร่วม	อันดับ
ด้านการประสานงาน				
1. ประสานงานความร่วมมือระหว่าง โรงเรียนกับชุมชน	3.95	.77	มาก	1
2. ประสานงานความสัมพันธ์อันดีระหว่าง ครูกับชุมชน	3.92	.80	มาก	2
3. ประสานหน่วยงานอื่น เพื่อสนับสนุน กิจกรรมของโรงเรียน	3.69	.86	มาก	5
4. ตั้งชมรมหรือสมาคมผู้ปกครองเพื่อ สร้างความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับ โรงเรียน	3.56	1.05	มาก	9
5. ประสานกับชุมชนเพื่อแก้ปัญหาจาก การดำเนินงานของโรงเรียน	3.68	.89	มาก	6
6. เผยแพร่ข่าวสารที่เป็นประโยชน์ของ โรงเรียนแก่ชุมชนทราบ	3.86	.81	มาก	3
7. ติดต่อผู้ปกครองที่มีเด็กอยู่ในเกณฑ์ ภาคบังคับให้ส่งเด็กเข้าเรียนทุกคน	3.81	1.01	มาก	4
8. ประสานงานผู้ปกครอง ที่มีเด็กพิการใน ครอบครัวได้เข้าเรียนร่วมกับเด็กปกติ	3.65	.86	มาก	7
9. ป้องกันและรักษาทรัพย์สินของโรงเรียน ไม่ให้เสียหาย หรือสูญหาย	3.61	1.00	มาก	8
10. ประสานกับหน่วยงานราชการ องค์กร เอกชนจัดหาเงินทุนให้นักเรียน เรียนดีแต่ยากจน	3.69	.92	มาก	5
รวม	3.74	.66	มาก	

ตารางที่ 4.6 เมื่อพิจารณาระดับความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของ คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสกลนครด้านการประสานงาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.74$) เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาค่าเฉลี่ยน้อยเป็นรายข้อ ดังนี้ ประสานงานความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ($\bar{X} = 3.95$) ประสานงานความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูกับชุมชน ($\bar{X} = 3.92$) เผยแพร่ข่าวสารที่เป็นประโยชน์ของโรงเรียนแก่ชุมชนทราบ ($\bar{X} = 3.86$) ติดต่อผู้ปกครองที่เด็กอยู่ในเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับให้เด็กเข้าเรียนทุกคน ($\bar{X} = 3.81$) ประสานหน่วยงานอื่นเพื่อสนับสนุนกิจกรรมของโรงเรียน ($\bar{X} = 3.69$) ประสานกับหน่วยงานราชการ องค์การเอกชนจัดหาเงินทุนให้แก่นักเรียนเรียนดีแต่ยากจน ($\bar{X} = 3.68$) ประสานงานผู้ปกครองที่มีเด็กพิการในครอบครัวได้เข้าเรียนร่วมกับเด็กปกติ ($\bar{X} = 3.65$) ป้องกันและรักษาทรัพย์สินของโรงเรียน ไม่ให้เสียหายหรือสูญหาย ($\bar{X} = 3.61$) และตั้งชมรมหรือสมาคมผู้ปกครอง เพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน ($\bar{X} = 3.56$)

2.2.5 ด้านการประเมิน

ตารางที่ 4.7 ความต้องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลใน จังหวัดสกลนครในด้านการประเมิน

เรื่องที่มีส่วนร่วม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความ ต้องการมีส่วนร่วม	อันดับ
ด้านการประเมิน				
1. สร้างเครื่องมือในการประเมินผลการปฏิบัติงานของโรงเรียน	3.22	.96	ปานกลาง	9
2. ประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียนตามแผนงาน / โครงการของโรงเรียน	3.51	1.00	มาก	7
3. ประเมินผลการบริหารจัดการของผู้บริหารโรงเรียน	3.61	.98	มาก	5
4. ประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูในโรงเรียน	3.65	.99	มาก	4
5. สังเกตการเรียนการสอนของวิทยากรท้องถิ่น	3.40	.89	ปานกลาง	8

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

เรื่องที่มีส่วนร่วม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความ ต้องการมีส่วนร่วม	อันดับ
6. ประเมินผลผู้สำเร็จการศึกษา	3.53	.96	มาก	6
7. ประเมินผลการใช้เงินงบประมาณของ โรงเรียน	3.70	.92	มาก	3
8. ประเมินผลการจัดซื้อ/จัดจ้าง วัสดุ ครุภัณฑ์ของโรงเรียน	3.53	1.05	มาก	6
9. สังเกตการจัดอาหารกลางวันสำหรับ นักเรียน	4.15	.82	มาก	1
10. สังเกตสุขภาพอนามัยของนักเรียน ในโรงเรียน	3.89	.91	มาก	2
รวม	3.62	.74	มาก	

ตารางที่ 4.7 เมื่อพิจารณาระดับความต้องการมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสกลนครด้านการประเมินในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.62$) โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยเป็นรายข้อดังนี้ สังเกตการจัดอาหารกลางวันสำหรับนักเรียน ($\bar{X} = 4.15$) สังเกตสุขภาพอนามัยของนักเรียนในโรงเรียน ($\bar{X} = 3.89$) ประเมินผลการใช้เงินงบประมาณของโรงเรียน ($\bar{X} = 3.70$) ประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูในโรงเรียน ($\bar{X} = 3.65$) ประเมินผลการบริหารจัดการของผู้บริหารโรงเรียน ($\bar{X} = 3.61$) ประเมินผลผู้สำเร็จการศึกษา ($\bar{X} = 3.53$) ประเมินผลการจัดซื้อ/จัดจ้าง วัสดุครุภัณฑ์ของโรงเรียน ($\bar{X} = 3.53$) ประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียนตามแผนงาน / โครงการของโรงเรียน ($\bar{X} = 3.51$) สังเกตการเรียนการสอนของวิทยากรท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.40$) และสร้างเครื่องมือในการประเมินผลการปฏิบัติงานของโรงเรียน ($\bar{X} = 3.22$)

3. การเปรียบเทียบระดับความต้องการมีส่วนร่วมตามสถานภาพของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัด สกลนคร

3.1 จำแนกตามอายุ

ตารางที่ 4.8 การเปรียบเทียบระดับความต้องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสกลนคร โดยจำแนกตามอายุ

เรื่องการมีส่วนร่วม	N=4		N=53		N=35		N= 16		F	Sig.
	ไม่เกิน 30 ปี		31 – 40 ปี		41 – 50 ปี		51 ปีขึ้นไป			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. การวางแผน	4.53	.39	3.62	.83	3.82	.62	3.96	.52	2.597	.056
2.การจัดการและจัดสรร										
ทรัพยากร	3.93	.75	3.45	.63	3.63	.59	3.53	.59	1.135	.339
3. การกระตุ้นการทำงาน	4.13	.69	3.75	.70	3.96	.61	3.96	.67	1.039	.378
4. การประสานงาน	4.03	.49	3.74	.74	3.66	.55	3.85	.62	.565	.639
5. การประเมิน	3.98	.378	3.54	.79	3.57	.72	3.88	.65	1.179	.321
รวม	4.1150	.4997	3.6234	.6381	3.7286	.4882	3.8325	.4998	1.339	.266

40

ตารางที่ 4.8 การพิจารณาผลการเปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัด

สกลนครจำแนกตามอายุ พบว่าคณะกรรมการบริหาร ๙ ที่มีอายุต่างกันต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาไม่แตกต่างกัน

3.2 จำแนกตามระดับการศึกษา

ตารางที่ 4.9 เปรียบเทียบระดับความต้องการมีส่วนร่วม ของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสกลนคร โดยจำแนกตามระดับการศึกษา

เรื่องการมีส่วนร่วม	N=15		N=41		N= 9		N= 43		F	Sig.
	ประถมศึกษา		มัธยมศึกษา		อนุปริญญา		ปริญญาตรี / สูงกว่า			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. การวางแผน	3.70	.58	3.89	.66	3.83	.74	3.67	.83	.675	.569
2. การจัดหาและจัดสรร										
ทรัพยากร	3.45	.59	3.62	.56	3.71	.58	3.46	.69	.847	.471
3. การกระตุ้นการทำงาน	3.69	.73	3.99	.68	3.91	.65	3.79	.635	1.092	.356
4. การประสานงาน	3.69	.67	3.73	.65	3.61	.68	3.79	.68	.237	.870
5. การประเมิน	3.59	.72	3.68	.74	3.44	.86	3.61	.74	.260	.854
รวม	3.62	.59	3.78	.55	3.70	.55	3.66	.60	.432	.731

ตารางที่ 4.9 การพิจารณาผลการเปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสกลนคร จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่าคณะกรรมการบริหารที่มีระดับการศึกษาต่างกัน ต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาไม่แตกต่างกัน

3.3 จำแนกตามตำแหน่ง

ตารางที่ 4.10 การเปรียบเทียบระดับความต้องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสกลนคร โดยจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่

เรื่องการมีส่วนร่วม	N= 36 ประธานกรรมการ บริหาร อบต.		N= 36 กรรมการบริหาร อบต.		N= 36 ปลัดองค์การ บริหารส่วนตำบล		F	Sig.
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
	1. การวางแผน	3.83	.73	3.81	.75	3.68		
2. การจัดหาและจัดสรร ทรัพยากร	3.61	.59	3.64	.64	3.37	.61	2.070	.131
3. การกระตุ้นการทำงาน	3.85	.71	3.97	.69	3.77	.60	.836	.436
4. การประสานงาน	3.71	.63	3.69	.66	3.81	.69	.338	.714
5. การประเมิน	3.66	.68	3.57	.79	3.63	.77	.138	.871
รวม	3.73	.56	3.74	.61	3.65	.57	.241	.786

ตารางที่ 4.10 การพิจารณาผลการเปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสกลนครจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ พบว่าคณะกรรมการบริหาร ฯ ที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน ต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาไม่แตกต่างกัน

4. ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วม

จากแบบสอบถามให้ผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แสดงข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วม ในด้านต่าง ๆ 5 ด้าน คือ ด้าน การวางแผน การจัดหาและจัดสรรทรัพยากร การกระตุ้นการทำงาน การประสานงาน และการประเมิน ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถาม ได้ให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์กับการจัดการศึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาสังเคราะห์ให้ชัดเจนดังนี้

ตารางที่ 4.11 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมทั้ง 5 ด้าน ของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสกลนคร

ข้อคิดเห็น	ความถี่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
ด้านการวางแผน		ด้านการวางแผน	
1. ควรให้ อบต.มีส่วนร่วมและให้คำปรึกษาเสนอแนะในการวางแผน	15	1. ชี้แจงให้คณะกรรมการสถานศึกษาทราบในความจำเป็นในการวางแผน	12
2. ขาดการวางแผนแบบพหุภาคี ควรร่วมมือกันทุกฝ่าย	4	2. ให้ อบต.และประชาชนร่วมเป็นคณะกรรมการวางแผน และให้มากขึ้นเรื่อย ๆ	10
3. ควรให้มีหลักสูตรท้องถิ่นเด็ก ๆจะได้รู้สิ่งที่ท้องถิ่นต้องการ	6	3. ให้ชุมชนหรือคนที่รู้ในชุมชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการทำหลักสูตร	4
4. ควรชัดเจนและต่อเนื่อง และประกาศใช้อย่างเปิดเผย	8	4. ให้โรงเรียนนำแผนพัฒนาของ อบ ต. เข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของแผนพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน	2
5. น่าจะมีการวางแผนร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับ อบต.	5	5. ให้มีแผนการศึกษาเกี่ยวกับการนำไปใช้ในการดำรงชีวิต	2
6. ควรวางแผนให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน	12	6. ให้มีแผนพัฒนาการศึกษาปีต่อปี และใช้ข้อมูลจริงจากภายนอกโรงเรียนที่ประชาชนเป็นผู้ให้ข้อมูล แผนมีความเป็นไปได้	
7. ควรทำแผนเกี่ยวกับความปลอดภัยและป้องกันอันตรายจากอุบัติเหตุ	4		
8. การวางแผนในปัจจุบันยังอยู่ในวงจำกัด การมีส่วนร่วมของ			

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

ข้อคิดเห็น	ความถี่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
ชุมชนยังมี น้อย ไม่ค่อยให้ความสำคัญของชุมชนในการวางแผน	3	และในแผนให้มีทางเลือกสองทาง	1
การจัดการและจัดสรรทรัพยากร		การจัดการและจัดสรรทรัพยากร	
1. ขณะนี้โรงเรียนก็ทำดีอยู่แล้ว	1	1. ให้มีคอมพิวเตอร์ในโรงเรียนและให้นักเรียนใช้เป็น	9
2. ควรมีอุปกรณ์การเรียนการสอนที่ทันสมัยและครูต้องมีความสามารถด้านนี้	3	2. ให้เป็นไปตามความต้องการของท้องถิ่น	5
3. อยากให้รัฐบาลจัดสรรและสนับสนุน ต้องเป็นไปตามระบบและแผนงาน	3	3. ให้กระจายทรัพยากรให้ทั่วถึงและเป็นธรรม โดยชุมชนมีส่วนร่วมบริหารจัดการและโรงเรียนเปิดใจให้กว้างในการมีส่วนร่วม	11
4. ใช้วิทยากรท้องถิ่นให้ความรู้แก่นักเรียนและเรียนรู้ทรัพยากรในท้องถิ่น	2	4. ให้โรงเรียนนำวิทยากรท้องถิ่นมาบรรจุในแผนการเรียนการสอน	1
5. จัดหาวัสดุอุปกรณ์ในท้องถิ่นที่มีอยู่แล้วมาใช้	2	5. ชาวบ้านมีส่วนร่วมจัดสรรกับ อบต. และให้การสนับสนุน	5
6. อยากได้ทรัพยากรครูที่มีความรู้ความสามารถและตรงกับความต้องการ	8	6. ชุมชนควรมีส่วนร่วมช่วยเหลือโรงเรียนให้มากขึ้นในการระดมทรัพยากร	12
7. ให้การจัดสรรทรัพยากรทุกอย่างอยู่ที่ อบต.	3	7. การจัดสรรทรัพยากรให้สอดคล้องกับงานที่ปฏิบัติ	4
8. อบต. ควรจัดสรรงบประมาณการศึกษาให้มากเป็นลำดับต้น ๆ	2	8. ให้มีการระดมทรัพยากรในการจัดสภาพภูมิทัศน์ในโรงเรียน	3
9. ควรทำโรงเรียนให้มีสภาพน่าดู น่าอยู่ น่าเรียน	2		

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

ข้อคิดเห็น	ความถี่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
การกระตุ้นการทำงาน		การกระตุ้นการทำงาน	
1. บุคลากรขาดความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงานและความคิดสร้างสรรค์ในการทำงาน	13	1. ให้มีนโยบายให้ของขวัญ รางวัล ชมเชย แก่ผู้ขยันในการปฏิบัติงานและประสบผลสำเร็จพร้อมทั้งมีบทลงโทษผู้ไม่กระตือรือร้นและประพฤตินิโคติระเบียบวินัย	3
2. โรงเรียนสามารถทำได้ดีอยู่แล้วและควรจัดระบบการกระตุ้นให้เหมาะสม	2	2. ให้มีการกระตุ้นการทำงานแบบบูรณาการและเป็นระบบ	2
3. ถ้ามีการเรียนการสอนแนวใหม่ให้โรงเรียนแจ้ง อบต. และชุมชนทราบด้วย	3	3. ให้มีความชัดเจนในหน้าที่และสายงาน	1
4. ครูควรมีแนวความคิดและแบ่งเวลาสอนนักเรียนให้มากขึ้น	11	4. ให้ครูมีความสามัคคีในหมู่คณะ	14
5. ปฏิรูปการศึกษาแล้วบุคลากรทางการศึกษาต้องปฏิรูปด้วย	16	5. หาแนวทางให้ครูมีความรับผิดชอบต่อเด็กมากขึ้น	12
6. อบต. ไม่มีส่วนร่วมในการกระตุ้นการทำงานของคุณ	5	6. หาแนวทางให้อบต.มีส่วนร่วมในการกระตุ้นการทำงานของคุณให้มากขึ้น	8
7. ควรประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนเห็นความสำคัญของโรงเรียน	8	7. สนับสนุนคนที่ยากจน เสียสละเพื่อสังคม โดยให้ทุนเรียน	1
8. ให้เป็นหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียน ที่จะมอบนโยบายในการกระตุ้นการทำงานของคุณ	5	8. โรงเรียนควรปฏิบัติหน้าที่ ให้ชุมชนเห็นความสำคัญของโรงเรียนมากขึ้น	6
9. เพิ่มสวัสดิการเพื่อกระตุ้นการทำงาน	3	9. ให้บุคลากรไปศึกษาดูงานหาประสบการณ์	5
		10. ให้มีการเปรียบเทียบการทำงานกับโรงเรียนอื่น	2
		11. สนับสนุนให้โรงเรียน ครู นักเรียน ได้แสดงผลงานดีเด่นต่อชุมชน	3

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

ข้อคิดเห็น	ความถี่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
การประสานงาน		การประสานงาน	
1. การประสานงานระหว่างบ้าน วัด โรงเรียนยังมีน้อย	5	1. จัดส่งเสริมให้มีการประสานงานระหว่างครูกับชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	8
2. กิจกรรมร่วมของหน่วยงาน อบต. กับโรงเรียนยังมีน้อย	4	2. แจ้งให้อบต. เข้าร่วมประชุมกลุ่มกับผู้บริหารโรงเรียนและครู	5
3. การมองไม่เห็นประโยชน์ของการประสานงาน	3	3. ให้มีการประสานงานกันระหว่างหน่วยงานต่อหน่วยงาน	5
4. การประสานงานถึงชุมชนของโรงเรียนน่าจะผ่าน อบต.	1	4. ให้มีการตั้งชมรมหรือสมาคมผู้ปกครองของโรงเรียน	2
5. ควรจัดให้มีระบบการประสานงานระหว่าง โรงเรียนกับ อบต.	3	5. ผู้บริหาร อบต. และโรงเรียนไม่ควรหวงอำนาจ	14
6. โรงเรียนให้อบต. ประสานงานฝ่ายเดียว	3	6. ควรมีการตั้งตัวแทนในการประสานงาน	3
7. ขาดการประสานงานกับหน่วยงานในพื้นที่	3	7. โรงเรียนควรมีส่วนร่วมในงานประเพณีหรือมีการประชุมของชุมชน และอบต.	15
		8. ควรจะมีการเผยแพร่ข่าวสารของโรงเรียนให้ชุมชนทราบ	8
		9. ให้หน่วยงานต้นสังกัดชี้แจงทำความเข้าใจให้บุคลากรตระหนักถึงการประสานงานและการให้ความร่วมมือและแสวงหาความร่วมมือจากหน่วยงานอื่นตลอดจนประชาชนในพื้นที่	2
การประเมิน		การประเมิน	
1. ปรับปรุงระบบการประเมินเพราะแต่ก่อนผู้ประเมินไม่ได้ใกล้ชิดโรงเรียน	6	1. ควรให้มีการประเมินจากคนภายในและภายนอกโรงเรียนเช่นชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	15

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

ข้อคิดเห็น	ความถี่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
2. การประเมินยังไม่ได้ข้อมูลตรงและไม่ได้เต็มที่เพราะโรงเรียนประเมินกันเองควรให้ชุมชนได้มีส่วนร่วม	11	2. ให้หาข้อมูลที่เป็นปัจจุบันใช้ในการประเมิน	5
3. ถ้าหากเผยแพร่ผลการประเมินให้ชุมชนทราบได้จะเป็นการดี	10	3. ให้มีการประเมินทั้งครูและนักเรียน ให้ครบทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะผู้บริหารและครู	12
4. ควรจะมีการประเมิน ทุก ๆ 3 เดือน	2	4. ให้มีหน่วยงานอิสระประเมินโรงเรียน	5
5. ควรเน้นการประเมินด้านความโปร่งใส	4	5. การประเมินให้ประเมินตามสภาพจริง	6
		6. ให้ร่วมกันทำเครื่องมือประเมินทั้งโรงเรียนและชุมชน	2
		7. ให้มีการประเมินโรงเรียนทั้งระบบโดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย	8

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ในบทนี้ผู้วิจัยจะได้นำเอาผลของการวิจัยมาสรุปให้เห็นชัดเจนมากยิ่งขึ้นพร้อมทั้งอภิปรายผลและข้อเสนอแนะตามหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

1 สรุปการวิจัย

1.1 สรุปวัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1.1 เพื่อศึกษาระดับความต้องการมีส่วนร่วม ของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดสกลนคร

1.1.2 เพื่อเปรียบเทียบระดับความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระหว่างคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีอายุ ระดับการศึกษา และ ตำแหน่งหน้าที่แตกต่างกัน

1.1.3 เพื่อรวบรวมข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสกลนคร

1.2 สรุปวิธีดำเนินการวิจัย

1.2.1 **กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย** คือ คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสกลนคร 46 ตำบล ๆ ละ 3 คน รวมกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ 138 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืน 108 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 78.26

1.2.2 **เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย** เป็นแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมา แล้วให้อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ และผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ แล้วค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ของแบบสอบถามตอนที่ 2 ทั้งฉบับเท่ากับ .9680 แยกเป็นรายด้านได้ดังนี้ ด้านการวางแผน เท่ากับ .9233 ด้านการจัดหาและจัดสรรทรัพยากร เท่ากับ.8714 ด้านการกระตุ้นการทำงานเท่ากับ .9195 ด้านการประสานงาน เท่ากับ .9018 และด้านการประเมิน เท่ากับ .9283

1.2.3 การเก็บและรวบรวมข้อมูล

- 1) ผู้วิจัยขอหนังสือจากสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ โดยผ่านอาจารย์ที่ปรึกษา ถึงองค์การบริหารส่วนตำบลทุกแห่งที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูล
- 2) ผู้วิจัยออกหนังสือถึงองค์การบริหารส่วนตำบลทุกแห่ง ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่ออธิบายเหตุผลและความจำเป็นในการเก็บข้อมูล และวิธีการตอบแบบสอบถาม
- 3) ผู้วิจัยออกพื้นที่ส่งแบบสอบถามด้วยตัวเองทุกองค์การบริหารส่วนตำบล ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างแล้วรอเก็บแบบสอบถาม
- 4) ในกรณีที่ไม่มีพบผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยจะให้ซองติดแสตมป์ พร้อม จ่าหน้าซองถึงผู้วิจัย ชื่อที่อยู่ผู้ส่ง และขอความร่วมมือเจ้าหน้าที่ธุรการดำเนินการแทน พร้อม เบอร์โทรศัพท์ที่ติดต่อได้ กรณีที่ยังไม่ส่งแบบสอบถามกลับ
- 5) รวบรวมแบบสอบถาม ตรวจสอบความสมบูรณ์ เพื่อนำไปวิเคราะห์

1.2.4 วิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับ ความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหาร ส่วนตำบลในจังหวัดสกลนคร ระหว่างอายุกับระดับการศึกษาและตำแหน่ง ด้วยวิธีวิเคราะห์ ความแปรปรวนทางเดียว (One - Way Analysis of Variance) ซึ่งไม่พบความแตกต่าง และสังเคราะห์ ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วม 5 ด้าน คือ ด้านการวางแผน การจัดหาและจัดสรรทรัพยากร การกระตุ้นการทำงาน การประสานงาน และการประเมิน

1.3 สรุปผลการวิจัย

1.3.1 สถานภาพ ของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ใน จังหวัดสกลนครที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีอายุ ไม่เกิน 30 ปี ร้อยละ 3.7 อายุระหว่าง 31-40 ปี ร้อยละ 49.1 อายุระหว่าง 41-50 ปี ร้อยละ 32.4 อายุ 50 ปีขึ้นไป ร้อยละ 14.8 การศึกษา ระดับประถมศึกษา ร้อยละ 13.9 ระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 38 ระดับอนุปริญญา ร้อยละ 8.3 ระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า ร้อยละ 39.8 และตำแหน่งประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล กรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลและปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ตำแหน่งละ 36 คน เท่ากัน ร้อยละ 33.3

1.3.2 ระดับความต้องการมีส่วนร่วม

1) ระดับความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสกลนคร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.71$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสกลนคร ต้องการมีส่วนร่วมในระดับมากทุกด้านเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการกระตุ้นการทำงาน ($\bar{X} = 3.86$) ด้านการวางแผน ($\bar{X} = 3.77$) ด้านการประสานงาน ($\bar{X} = 3.74$) ด้านการประเมิน ($\bar{X} = 3.62$) และด้านการจัดหาและจัดสรรทรัพยากร ($\bar{X} = 3.54$)

2) ระดับความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสกลนคร ด้านการวางแผน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.77$) โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยเป็นรายข้อดังนี้ วางมาตรการป้องกันไม่ให้มีสารเสพติดในโรงเรียน ($\bar{X} = 4.38$) จัดทำแผนให้เด็กด้อยโอกาสได้เรียนร่วมกับเด็กปกติ ($\bar{X} = 3.97$) เสนอแนวทางแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานของโรงเรียน ($\bar{X} = 3.91$) จัดทำแผนพิทักษ์สิทธิเด็ก ในโรงเรียน ($\bar{X} = 3.81$) วิเคราะห์สภาพปัจจุบันและปัญหาของโรงเรียน ($\bar{X} = 3.70$) จัดทำแผนพัฒนาโรงเรียน ($\bar{X} = 3.68$) ให้คำปรึกษาด้านนโยบาย เป้าหมายการดำเนินงานของโรงเรียน ($\bar{X} = 3.63$) จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน ($\bar{X} = 3.50$) และจัดทำธรรมนูญของโรงเรียน ($\bar{X} = 3.39$)

3) ระดับความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสกลนครด้านการจัดหาและจัดสรรทรัพยากร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.54$) โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยเป็นรายข้อ ดังนี้ ช่วยเหลือกิจกรรมของโรงเรียนในวันสำคัญ เช่น วันเด็ก วันแม่ ฯลฯ ($\bar{X} = 4.02$) จัดหาเงินทุนเพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่ขาดแคลน ($\bar{X} = 3.63$) จัดหาวัสดุ อุปกรณ์สนับสนุนอุปกรณ์การเรียนการสอนของครู ($\bar{X} = 3.58$) จัดแรงงานช่วยเหลือพัฒนาโรงเรียน ($\bar{X} = 3.52$) จัดสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ($\bar{X} = 3.49$) จัดซื้อวัสดุครุภัณฑ์ให้โรงเรียน ($\bar{X} = 3.31$) บริจาคเงินให้โรงเรียน ($\bar{X} = 3.20$)

4) ระดับความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดสกลนคร ด้านการกระตุ้นการทำงานในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.86$) โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยเป็นรายข้อดังนี้ ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูได้สอนนักเรียนอย่างเต็มที่ ($\bar{X} = 4.17$) ประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนเห็นความสำคัญของโรงเรียน ($\bar{X} = 4.12$) ชักชวนให้ชุมชนในท้องถิ่นเข้ามาช่วยเหลือบำรุงโรงเรียน ($\bar{X} = 4.04$)

ให้คำชมเชยแก่นักเรียนและครูที่ทำความดี ($\bar{X} = 3.99$) สนับสนุนให้ครูได้เสนอผลงานดีเด่นต่อชุมชน ($\bar{X} = 3.96$) เข้าร่วมประชุมเพื่อดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน ($\bar{X} = 3.82$) ประกาศเกียรติคุณแก่ครูและนักเรียนที่ประสบผลสำเร็จในด้านต่าง ๆ ($\bar{X} = 3.76$) เป็นตัวแทนเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ตามที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานต้นสังกัด ($\bar{X} = 3.72$) เป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำช่วยเหลือครูในภารกิจต่าง ๆ ($\bar{X} = 3.58$) และดูแลช่วยเหลือแนะนำเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.45$)

5) ระดับความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสกลนครด้านการประสานงาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.74$) โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาค่าเฉลี่ยน้อยเป็นรายชื่อ ดังนี้ ประสานงานความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ($\bar{X} = 3.95$) ประสานงานความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูกับชุมชน ($\bar{X} = 3.92$) เผยแพร่ข่าวสารที่เป็นประโยชน์ของโรงเรียนแก่ชุมชนทราบ ($\bar{X} = 3.86$) ติดต่อผู้ปกครองที่เด็กอยู่ในเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับให้เด็กเข้าเรียนทุกคน ($\bar{X} = 3.81$) ประสานหน่วยงานอื่นเพื่อสนับสนุนกิจกรรมของโรงเรียน ($\bar{X} = 3.69$) ประสานกับหน่วยงานราชการ องค์การเอกชนจัดหาเงินทุนให้แก่นักเรียนเรียนดีแต่ยากจน ($\bar{X} = 3.68$) ประสานงานผู้ปกครองที่มีเด็กพิการในครอบครัวได้เข้าเรียนร่วมกับเด็กปกติ ($\bar{X} = 3.65$) ป้องกันและรักษาทรัพย์สินของโรงเรียน ไม่ให้เสียหายหรือสูญหาย ($\bar{X} = 3.61$) และตั้งชมรมหรือสมาคมผู้ปกครองเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน ($\bar{X} = 3.56$)

6) ระดับความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสกลนครด้านการประเมิน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.62$) โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยเป็นรายชื่อดังนี้ สังเกตการจัดอาหารกลางวันสำหรับนักเรียน ($\bar{X} = 4.15$) สังเกตสุขภาพอนามัยของนักเรียนในโรงเรียน ($\bar{X} = 3.89$) ประเมินผลการใช้เงินงบประมาณของโรงเรียน ($\bar{X} = 3.70$) ประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูในโรงเรียน ($\bar{X} = 3.65$) ประเมินผลการบริหารจัดการของผู้บริหารโรงเรียน ($\bar{X} = 3.61$) ประเมินผลผู้สำเร็จการศึกษา ($\bar{X} = 3.53$) ประเมินผลการจัดซื้อผู้จัดจ้าง วัสดุครุภัณฑ์ของโรงเรียน ($\bar{X} = 3.53$) ประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียนตามแผนงาน / โครงการของโรงเรียน ($\bar{X} = 3.51$) สังเกตการเรียนการสอนของวิชาการท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.40$) และสร้างเครื่องมือในการประเมินผลการปฏิบัติงานของโรงเรียน ($\bar{X} = 3.22$)

1.3.3 การเปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วม ตามสถานภาพของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

1) จำแนกตามอายุ พบว่า คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสกลนครที่มีอายุแตกต่างกัน ต้องการมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน

2) จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสกลนครที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันต้องการมีส่วนร่วม ไม่แตกต่างกัน

3) จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่พบว่าคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสกลนครที่มีตำแหน่งหน้าที่แตกต่างกัน ต้องการมีส่วนร่วม ไม่แตกต่างกัน

1.3.4 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วม 5 ด้าน คือ ด้านการวางแผน การจัดหาและจัดสรรทรัพยากร การกระตุ้นการทำงาน การประสานงาน และการประเมิน คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสกลนคร ให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วม 5 ด้าน คือ ด้านการวางแผน การจัดหาและจัดสรรทรัพยากร การกระตุ้นการทำงาน การประสานงานและการประเมิน ดังนี้

ข้อคิดเห็นการวางแผน ว่าควรให้ อบต.มีส่วนร่วมและให้คำปรึกษาเสนอแนะในการวางแผน ขาดการวางแผนแบบพหุภาคีควรร่วมมือกันทุกฝ่าย ควรให้มีหลักสูตรท้องถิ่น เด็ก ๆ จะได้รู้ท้องถิ่นต้องการอะไร ควรชัดเจนและต่อเนื่องและประกาศใช้อย่างเปิดเผย น่าจะมีการวางแผนร่วมกันทุกโรงเรียนกับ อบต. ควรวางแผนให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน ควรทำแผนเกี่ยวกับความปลอดภัยและป้องกันอันตรายจากอุบัติเหตุ การวางแผนในปัจจุบันยังอยู่ในวงจำกัดการมีส่วนร่วมของชุมชนยังมีน้อยไม่ค่อยให้ความสำคัญขอชุมชนในการวางแผน **ข้อเสนอแนะ** ในการวางแผนว่า ชี้แจงให้คณะกรรมการการศึกษาทราบในความจำเป็นในการวางแผน ให้ อบต. และประชาชนร่วมเป็นคณะกรรมการวางแผนและให้มากขึ้นเรื่อย ๆ ให้ชุมชนหรือคนที่รู้ในชุมชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการทำหลักสูตร ให้โรงเรียนนำแผนพัฒนาของ อบต. เข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของแผนพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน ให้มีแผนการศึกษาเกี่ยวกับการนำไปใช้ในการดำรงชีวิต ให้มีแผนพัฒนาการศึกษาปีต่อปีและใช้ข้อมูลจริงจากภายนอกโรงเรียนที่ประชาชนเป็นผู้ให้ข้อมูล และแผนมีความเป็นไปได้ในแผนมีทางเลือก 2 ทาง

ข้อคิดเห็นในการจัดหาและจัดสรรทรัพยากร ว่า ขณะนี้โรงเรียนก็ทำดีอยู่แล้ว ควรมีอุปกรณ์การเรียนการสอนที่ทันสมัยและครูต้องมีความสามารถด้านนี้ ใช้วิทยากรท้องถิ่นให้ความรู้แก่นักเรียนและเรียนรู้ทรัพยากรในท้องถิ่น จัดหาวัสดุอุปกรณ์ในท้องถิ่นที่มีอยู่แล้วมาใช้ อยากได้ครูที่มีความรู้ความสามารถและพอดีกับความต้องการ ให้การจัดสรรทรัพยากรทุกอย่างอยู่ที่ อบต. อบต. ควรจัดสรรงบประมาณการศึกษาให้มากเป็นลำดับต้น

ควรทำโรงเรียนให้มีสภาพน่าดู น่าอยู่ น่าเรียน **ข้อเสนอแนะ** ในการจัดหาและจัดสรรทรัพยากรทำให้มีคอมพิวเตอร์ในโรงเรียนและให้นักเรียนใช้เป็น ให้เป็นไปตามความต้องการของท้องถิ่น หักกระจายทรัพยากรให้ทั่วถึงและเป็นธรรมโดยชุมชนมีส่วนร่วมบริหารจัดการและโรงเรียนเปิดใจให้กว้างในการมีส่วนร่วม ให้โรงเรียนนำวิทยากรท้องถิ่นมาบรรจุในแผนการเรียนการสอน ชาวบ้านมีส่วนร่วมจัดสรรกับ อบต.และให้การสนับสนุน ชุมชนควรมีส่วนร่วมช่วยเหลือโรงเรียนให้มากขึ้นในการระดมทรัพยากร การจัดสรรทรัพยากรให้สอดคล้องกับงานที่ปฏิบัติ ให้มีการระดมทรัพยากรในการจัดสภาพภูมิทัศน์ในโรงเรียน

ข้อคิดเห็นในการกระตุ้นการทำงาน ว่า บุคลากรขาดความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงานและความคิดสร้างสรรค์ในการทำงาน โรงเรียนสามารถทำได้คืออยู่แล้วควรจัดระบบการกระตุ้นให้เหมาะสม ถ้ามีการเรียนการสอนแนวใหม่ให้โรงเรียนแจ้ง อบต.และชุมชนทราบด้วย ครูควรมีแนวความคิดและแบ่งเวลาสอนนักเรียนให้มากขึ้น ปฏิรูปการศึกษาแล้วบุคลากรทางการศึกษาต้องปฏิรูปด้วย ควรประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนเห็นความสำคัญของโรงเรียนให้เป็นหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนที่จะมอบนโยบายในการกระตุ้นการทำงานของคุณ เพิ่มสวัสดิการเพื่อกระตุ้นการทำงาน **ข้อเสนอแนะ** ในการกระตุ้นการทำงาน ว่า ให้มีนโยบายให้ของขวัญรางวัลคำชมเชยแก่ผู้ขยันในการปฏิบัติงานและประสบผลสำเร็จ พร้อมทั้งมีบทลงโทษผู้ไม่กระตือรือร้นและประพฤติดีระเบียบวินัย ให้มีการกระตุ้นการทำงานแบบบูรณาการและเป็นระบบ ให้ครูมีความภาคภูมิใจในหมู่คณะ หาแนวทางให้ครูมีความรับผิดชอบต่อเด็กมากขึ้น หาแนวทางให้ อบต.มามีส่วนร่วมในการกระตุ้นการทำงานของคุณให้มากขึ้นสนับสนุนครูที่ยากจนและเสียสละเพื่อสังคมโดยให้ทุนเรียนต่อ โรงเรียนควรปฏิบัติหน้าที่ให้ชุมชนเห็นความสำคัญของโรงเรียนมากขึ้น ให้บุคลากรไปศึกษาดูงานหาประสบการณ์ให้มีการเปรียบเทียบการทำงานกับโรงเรียนอื่น สนับสนุนให้โรงเรียน ครู นักเรียน ได้แสดงผลงานดีเด่นต่อชุมชน

ข้อคิดเห็นในการประสานงาน ว่า การประสานงานระหว่างบ้าน วัด โรงเรียน ยังมีน้อย กิจกรรมร่วมของอบต. กับโรงเรียนยังมีน้อย การมองไม่เห็นของการประสานงาน การประสานงานถึงชุมชนของโรงเรียนน่าจะผ่าน อบต. ควรจัดให้มีระบบการประสานงานระหว่างโรงเรียนกับ อบต. โรงเรียนให้ อบต. ประสานงานฝ่ายเดียว ขาดการประสานงานกับหน่วยงานอื่นในพื้นที่ **ข้อเสนอแนะ** ในการประสานงาน ว่า ส่งเสริมให้มีการประสานงานระหว่างครูกับชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแจ้งให้ อบต.เข้าร่วมประชุมกลุ่มโรงเรียนกับผู้บริหารโรงเรียนและครู ให้มีการประสานงานการระหว่างหน่วยงานต่อหน่วยงาน ให้มีการตั้งชมรมหรือสมาคมผู้ปกครองของโรงเรียน ผู้บริหารอบต.และโรงเรียนไม่ควรหวงอำนาจ ควรมีการ

ตั้งตัวแทนในการประสานงาน โรงเรียนควรมีส่วนร่วมในงานประเพณีหรือการประชุมของชุมชน และอบต. ควรจะมีการเผยแพร่ข่าวสารของโรงเรียนให้ชุมชนทราบ ให้หน่วยงานต้นสังกัดชี้แจงทำความเข้าใจให้บุคลากรตระหนักถึงการประสานงานและการให้ความร่วมมือและแสวงหาความร่วมมือจากหน่วยงานอื่นตลอดจนประชาชนในพื้นที่

ข้อคิดเห็นในการประเมิน ว่า ปรับปรุงระบบการประเมินเพราะแต่ก่อนผู้ประเมินไม่ได้ใกล้ชิดโรงเรียน การประเมินยังไม่ได้ข้อมูลตรงและไม่ได้เต็มที่เพราะโรงเรียนประเมินกันเองควรให้ชุมชนได้มีส่วนร่วม ถ้าหากเผยแพร่ผลการประเมินให้ชุมชนทราบได้จะเป็นการดี ควรจะมีการประเมินทุก ๆ 3 เดือน ควรเน้นการประเมินด้านความโปร่งใส

ข้อเสนอแนะ ในการประเมินว่าควรให้มีการประเมินจากคนภายนอกโรงเรียน เช่น ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้หาข้อมูลที่เป็นปัจจุบันใช้ในการประเมิน ให้มีการประเมินทั้งครูและนักเรียนให้ครบทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะผู้บริหารและครู ให้มีหน่วยงานอิสระประเมินโรงเรียน การประเมินให้ประเมินตามสภาพจริง ให้ร่วมกันทำเครื่องมือประเมินทั้งโรงเรียนและชุมชน ให้มีการประเมินโรงเรียนทั้งระบบโดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย

2. อภิปรายผล

2.1 ผลการวิจัย ความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสกลนครพบว่า ในภาพรวมต้องการมีส่วนร่วมในระดับมาก และทุกรายด้านต้องการมีส่วนร่วมระดับมาก ด้านการกระตุ้นการทำงานมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.86$) อาจจะเป็นเพราะองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสกลนครเห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาให้กับบุตรหลานของตนเอง จึงต้องการกระตุ้นการทำงานของคุณให้สอนนักเรียนอย่างเต็มที่และช่วยส่งเสริมสนับสนุนด้วย ส่วนด้านการจัดหาและจัดสรรทรัพยากรมีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.54$) ซึ่งอาจเป็นเพราะคณะกรรมการบริหาร องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสกลนคร คิดว่าการจัดหาและจัดสรรทรัพยากรเป็นหน้าที่ของหน่วยงานต้นสังกัดของโรงเรียนประกอบกับสภาพเศรษฐกิจที่ตกต่ำในปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นิคม สุวรรณทา (2542: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา พบว่า การร่วมบริจาคทรัพย์สินส่วนตัวให้แก่โรงเรียนต้องการมีส่วนร่วมต่ำสุด และตรงข้ามกับผลการวิจัยของ ประจวบ สือประสาร (2542: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาของคณะกรรมการโรงเรียน

ขยายโอกาสในเขตการศึกษา 1 พบว่า คณะกรรมการโรงเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดหาและจัดสรรทรัพยากรในระดับมาก

2.2 ด้านการวางแผน ผลการวิจัย พบว่า ในภาพรวมคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสกลนคร ต้องการมีส่วนร่วมระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ที่ต้องการมีส่วนร่วมระดับมากและมีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือวางมาตรการป้องกันไม่ให้มีสารเสพติดในโรงเรียน ($\bar{X} = 4.38$) ซึ่งอาจเป็นเพราะคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสกลนคร ห่วงสวัสดิภาพของบุตรหลาน ประกอบกับนโยบายทำสงครามเพื่อเอาชนะยาเสพติดของรัฐบาล พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร ที่เป็นข่าวทางสื่อมวลชนอยู่ทุกวัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พวงแก้ว จุ่งลก (2544: 54) ที่ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดตรัง พบว่า กิจกรรมที่ต้องการมีส่วนร่วมมากคือ การวางมาตรการป้องกันไม่ให้มีสารเสพติดในโรงเรียน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดและ ต้องการมีส่วนร่วมในระดับปานกลางคือจัดทำธรรมนูญโรงเรียน ($\bar{X} = 3.39$) อาจเป็นเพราะคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสกลนครยังไม่มีความรู้ความเข้าใจและเห็นความสำคัญในการจัดทำธรรมนูญโรงเรียน ซึ่งอาจเป็นเพราะโรงเรียนไม่ได้ชี้แจงและอธิบายทำความเข้าใจให้ทราบ

2.3 ด้านการจัดหาและจัดสรรทรัพยากร ผลการวิจัย พบว่า คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสกลนคร ในภาพรวมต้องการมีส่วนร่วมในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่ต้องการมีส่วนร่วมปานกลางคือ การจัดสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ($\bar{X} = 3.49$), จัดซื้อวัสดุครุภัณฑ์ให้โรงเรียน ($\bar{X} = 3.31$), บริจาคเงินให้โรงเรียน ($\bar{X} = 3.20$) ตรงกันข้ามกับผลการวิจัยของ ชูชาติ พวงสมจิตร (2540: 267) ที่ได้ศึกษาวิจัยปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนประถมศึกษาในเขตปริมณฑลกรุงเทพมหานคร พบว่า ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมด้วยการบริจาคเงินและวัสดุสิ่งของให้กับโรงเรียนมากที่สุด แต่การบริจาคดังกล่าวจะได้รับความร่วมมือจากชุมชนเมื่อโรงเรียนเป็นฝ่ายเข้าไปขอความร่วมมือ ส่วนข้ออื่น ๆ ทั้งหมดต้องการมีส่วนร่วมระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ช่วยเหลือกิจกรรมของโรงเรียนในวันสำคัญของโรงเรียนเช่น วันเด็ก วันแม่ ฯ ($\bar{X} = 4.02$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสกลนคร ให้ความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมของโรงเรียนที่จัดให้เด็กได้แสดงออกซึ่งความสามารถหรืออาจเป็นเพราะกิจกรรมดังกล่าว โรงเรียนต่าง ๆ จัดให้มีขึ้นทุก ๆ ปี จนเป็นประเพณีนิยมของโรงเรียน

2.4 ด้านการกระตุ้นการทำงาน ผลการวิจัย พบว่า คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสกลนคร ในภาพรวมต้องการมีส่วนร่วม ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อต้องการมีส่วนร่วมระดับมาก ยกเว้น การดูแลช่วยเหลือแนะนำเกี่ยวกับการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.45$) ต้องการมีส่วนร่วมระดับปานกลาง อาจจะเป็นเพราะคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสกลนคร คิดว่าการเรียนการสอนนั้นเป็นหน้าที่ของครู และคงจะไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอนพอที่จะดูแลช่วยเหลือแนะนำการสอนของครูได้ การส่งเสริมสนับสนุนให้ครูได้สอนนักเรียนอย่างเต็มที่ ต้องการมีส่วนร่วมระดับมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.17$) อาจจะเป็นเพราะคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสกลนคร ต้องการให้บุตรหลานของตนเอง มีความรู้ความสามารถในการศึกษาเล่าเรียน

2.5 ด้านการประสานงาน ผลการวิจัย พบว่า คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสกลนคร ในภาพรวม ต้องการมีส่วนร่วมระดับมาก ($\bar{X} = 3.74$) ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสกลนคร เห็นความสำคัญในการประสานงาน เพราะการที่จะทำความเข้าใจกับบุคคลหลาย ๆ ฝ่ายจะต้องอาศัยการประสานงานและทำให้เกิดผลทันที ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เมตต์ เมตต์การุณจิต (2541: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของคณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนเทศบาลในจังหวัดนครราชสีมา พบว่าคณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนเทศบาลจังหวัดนครราชสีมา เข้าไปมีส่วนร่วมในด้านการประสานงานมากกว่ากิจกรรมอื่น ๆ และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พวงแก้ว จุ่งลก (2544: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดตรัง พบว่า คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดตรังต้องการมีส่วนร่วมระดับมากในเรื่องการประสานงาน

2.6 ด้านการประเมิน ผลการวิจัย พบว่า คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสกลนคร ในภาพรวมต้องการมีส่วนร่วมระดับมาก ($\bar{X} = 3.62$) ซึ่งตรงกันข้ามกับผลงานวิจัยของเมตต์ เมตต์การุณจิต (2541: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของคณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนเทศบาล ในจังหวัดนครราชสีมา พบว่า เรื่องที่คณะกรรมการศึกษาต้องการมีส่วนร่วมระดับปานกลางคือการประเมิน ผลงานวิจัยของ ประจวบ สือประสาร (2542: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาของคณะกรรมการโรงเรียนขยายโอกาสในเขตการศึกษา 1 พบว่าคณะกรรมการโรงเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมิน ระดับปานกลาง และผลงานวิจัยของพวงแก้ว จุ่งลก (2544: บทคัดย่อ) ได้

ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดตรัง พบว่าคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ต้องการมีส่วนร่วมในการประเมินระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือสังเกตการจัดอาหารกลางวันสำหรับนักเรียน ($\bar{X} = 4.15$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะงบประมาณการจัดอาหารกลางวัน องค์การบริหารส่วนตำบลได้รับการถ่ายโอนจากหน่วยงานต้นสังกัดของโรงเรียน และเป็นเรื่องใหม่ที่ได้บริหารจัดการ จึงให้ความสำคัญเป็นพิเศษ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือการสร้างเครื่องมือในการประเมินผลการปฏิบัติงานของโรงเรียน ($\bar{X} = 3.22$) ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะยังไม่มีความรู้ความเข้าใจในระบบงานของโรงเรียนและวิธีการสร้างเครื่องมือในการประเมิน

2.7 ผลการวิจัย เปรียบเทียบระดับความต้องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสกลนคร ในด้านการวางแผน การจัดหาและจัดสรรทรัพยากร การกระตุ้นการทำงาน การประสานงาน และการประเมิน ที่มีอายุ ระดับการศึกษา และตำแหน่งหน้าที่แตกต่างกัน พบว่าระดับความต้องการมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พวงแก้ว จุ่งลก (2544: บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบล ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดตรัง พบว่า คณะกรรมการบริหารฯ จำแนกตาม อายุและตำแหน่ง ต้องการมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน และตรงกันข้ามกันในการจำแนกตามระดับการศึกษา ที่พบความแตกต่างกันเฉพาะเรื่องการประสานงาน โดยผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่าต้องการมีส่วนร่วมมากกว่าผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสกลนคร ที่มีความแตกต่างกันเกี่ยวกับอายุ ระดับการศึกษา และตำแหน่งหน้าที่ ต่างก็มีจิตสำนึกที่ดี ในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของโรงเรียนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลที่ตนเองรับผิดชอบ และมีความตระหนักในหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมายจากประชาชน ให้มาบริหารจัดการบริการสาธารณะ ประกอบกับปัจจุบันเป็นโลกยุคโลกาภิวัตน์ ข้อมูลข่าวสารทางการศึกษา สามารถรับทราบอย่างทั่วถึงและรวดเร็ว ทุกคนจึงต้องการรับรู้ รับทราบในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับตน หรือสิ่งที่จะเป็นประโยชน์กับตนเอง พวกพ้อง ญาติพี่น้อง ทำให้ระดับความต้องการมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

จากผลการวิจัย ความต้องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดสกลนคร ทั้ง 5 ด้านนั้น ต้องการมีส่วนร่วมระดับมากทุกด้าน และการเปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วมแต่ละด้าน โดยจำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และตำแหน่งหน้าที่ ไม่มีความแตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่าคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสกลนคร ให้ความสำคัญในการจัดการศึกษา และไม่แตกต่างกัน ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนและผู้บริหารการศึกษาต้องเปิดโอกาสให้คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสกลนคร เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในแต่ละด้าน ดังนี้

3.1.1 ด้านการวางแผน

- 1) ควรให้ อบต.มีส่วนร่วมและให้คำปรึกษาเสนอแนะในการวางแผน
- 2) ชี้แจงให้คณะกรรมการสถานศึกษาทราบในความจำเป็นในการวางแผน
- 3) การวางแผนแบบพหุภาคี ควรร่วมมือกันทุกฝ่าย
- 4) ให้ อบต.และประชาชนร่วมเป็นคณะกรรมการวางแผน
- 5) ให้ชุมชนหรือคนที่รู้ในชุมชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการทำหลักสูตร
- 6) ให้มีแผนการศึกษาเกี่ยวกับการนำไปใช้ในการดำรงชีวิต
- 7) ให้มีแผนพัฒนาการศึกษา และใช้ข้อมูลจริงจากภายนอกโรงเรียนที่ประชาชนเป็นผู้ให้ข้อมูล แผนมีความเป็นไปได้
- 8) ควรวางแผนให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน

3.1.2 ด้านการจัดหาและจัดสรรทรัพยากร

- 1) ควรมีอุปกรณ์การเรียนการสอนที่ทันสมัยและครูต้องมีความรู้ความสามารถใช้อุปกรณ์
- 2) ให้เป็นไปตามความต้องการของท้องถิ่น
- 3) ให้กระจายทรัพยากรให้ทั่วถึงและเป็นธรรม โดยชุมชนมีส่วนร่วมบริหารจัดการและโรงเรียนเปิดใจให้กว้างในการมีส่วนร่วม
- 4) ให้โรงเรียนนำวิทยากรท้องถิ่นมาบรรจุในแผนการเรียนการสอน
- 5) การจัดสรรทรัพยากรให้สอดคล้องกับงานที่ปฏิบัติ
- 6) ให้มีการระดมทรัพยากรในการจัดสภาพภูมิทัศน์ในโรงเรียน

- 7) อยากรู้ได้ทรัพยากรครูที่มีความรู้ความสามารถและตรงกับความต้องการ
- 8) ใช้วิทยากรท้องถิ่นให้ความรู้แก่นักเรียนและเรียนรู้ทรัพยากรในท้องถิ่น
- 9) ควรทำโรงเรียนให้มีสภาพน่าดู น่าอยู่ น่าเรียน

3.1.3 ด้านการกระตุ้นการทำงาน

- 1) ให้บุคลากรกระตือรือร้นในการปฏิบัติงานและความคิดสร้างสรรค์ในการทำงาน
- 2) ให้มีนโยบายให้ของขวัญ รางวัล ชมเชย แก่ผู้ขยันในการปฏิบัติงาน และประสบความสำเร็จพร้อมทั้งมีบทลงโทษผู้ไม่กระตือรือร้นและประพฤติผิดระเบียบวินัย
- 3) ถ้ามีการเรียนการสอนแนวใหม่ให้โรงเรียนแจ้ง อบต. และ ชุมชนทราบ
- 4) ให้ครูมีความสามัคคีในหมู่คณะ
- 5) ปฏิรูปการศึกษาแล้วบุคลากรทางการศึกษาต้องปฏิรูปด้วย
- 6) หาแนวทางให้อบต.มีส่วนร่วมในการกระตุ้นการทำงานของครูให้มากขึ้น
- 7) โรงเรียนควรปฏิบัติหน้าที่ ให้ชุมชนเห็นความสำคัญของโรงเรียนมากขึ้น
- 8) สนับสนุนให้โรงเรียน ครู นักเรียน ได้แสดงผลงานดีเด่นต่อชุมชน
- 9) เพิ่มสวัสดิการเพื่อกระตุ้นการทำงาน

3.1.4 ด้านการประสานงาน

- 1) จัดส่งเสริมให้มีการประสานงานระหว่างครูกับชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- 2) แจ้งให้อบต. เข้าร่วมประชุมกลุ่มกับผู้บริหารโรงเรียนและครู
- 3) ให้มีการตั้งชมรมหรือสมาคมผู้ปกครองของโรงเรียน
- 4) ผู้บริหาร อบต. และโรงเรียนไม่ควรหวงอำนาจ
- 5) ควรจัดให้มีระบบการประสานงานระหว่าง โรงเรียนกับ อบต
- 6) ให้มีกิจกรรมร่วมของหน่วยงาน อบต. กับโรงเรียน
- 7) ให้มีการประสานงานระหว่างบ้าน วัด โรงเรียน
- 8) ควรมีการตั้งตัวแทนในการประสานงาน
- 9) โรงเรียนควรมีส่วนร่วมในงานประเพณีหรือมีการประชุมของชุมชน และอบต.
- 10) ให้หน่วยงานต้นสังกัดชี้แจงทำความเข้าใจให้บุคลากรตระหนักถึงการประสานงานและการให้ความร่วมมือและแสวงหาความร่วมมือจากหน่วยงานอื่นตลอดจน

ประชาชนในพื้นที่

11) ควรจะมีการเผยแพร่ข่าวสารของโรงเรียนให้ชุมชนทราบ

3.1.5 ด้านการประเมิน

- 1) ควรให้มีการประเมินจากคนภายในและภายนอกโรงเรียนเช่น ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 2) ปรับปรุงระบบการประเมินเพราะแต่ก่อนผู้ประเมินไม่ได้ใกล้ชิดโรงเรียน
- 3) การประเมินยังไม่ได้ข้อมูลตรงและไม่ได้เต็มที่เพราะโรงเรียนประเมินกันเองควรให้ชุมชนได้มีส่วนร่วม
- 4) ให้หาข้อมูลที่เป็นปัจจุบันใช้ในการประเมิน
- 5) ให้มีการประเมินทั้งครูและนักเรียน ให้ครบทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะผู้บริหารและครู
- 6) การประเมินให้ประเมินตามสภาพจริง
- 7) ให้ร่วมกันทำเครื่องมือประเมินทั้งโรงเรียนและชุมชน
- 8) ควรเน้นการประเมินด้านความโปร่งใส
- 9) ให้เผยแพร่ผลการประเมินให้ชุมชนทราบ

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยสำหรับผู้สนใจศึกษาค้นคว้าต่อไป

3.2.1 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมด้านต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับกรอบอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อนำผลการวิจัยมาพัฒนาปรับปรุงในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของโรงเรียนให้ดีขึ้น

3.2.2 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในแนวคิดและเฉพาะด้านอย่างลึกซึ้ง เช่นด้านการประสานงาน

3.2.3 ควรวิจัยถึงตัวแปรอื่น ๆ เช่น เจ้าหน้าที่ในสำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ฯ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรรณิกา ประกอบทรัพย์ “ การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีนของสมาชิกสภาตำบลใน
จังหวัดสุพรรณบุรี ” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2540
- การปกครอง , กรม กฎหมายระเบียบข้อบังคับองค์การบริหารส่วนตำบล รวมฉบับแก้ไขเพิ่มเติม
ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2542 กระทรวงมหาดไทย
- กำพล แสนบุญเรือง “ การมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อการจัดการศึกษาใน
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญ จังหวัดร้อยเอ็ด ” ปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิตสาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม 2542
- คณะกรรมการประเมินศึกษาแห่งชาติ , สำนักงาน **รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
พุทธศักราช 2540** กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์การศาสนา 2541
- ชูชาติ พ่วงสมจิตร “ การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของ
ชุมชนกับโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตปริมณฑล กรุงเทพมหานคร ” วิทยานิพนธ์
ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2540
- ทิพาวดี เมฆสวรรค์ “ สรุปรูป 5 แผนหลักปฏิรูปเข้าเป้า ชี้กลไกแห่งความสำเร็จอยู่ที่ความร่วมมือ
ของประชาชน ” วารสารโลกใหม่ราชการไทย 2 (2544) หน้า 1
- นรา สมประสงค์ “ หน่วยที่ 6 การจูงใจ ” ในการประมวลสาระชุดวิชาทฤษฎีและแนวปฏิบัติใน
การบริหารการศึกษา หน้า 146 – 177 นนทบุรี สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2540
- นิคม สุวรรณทา “ ความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสมาชิกองค์การ
บริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา ” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- บุญเชิด สุขอภิรมย์ “ บทบาทของคณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนกับการมีส่วนร่วมแก้
ปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษา
ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

- บุญเทียม อังสวัสดิ์ “ การมีส่วนร่วมของชุมชนในการดำเนินงานของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์
ในวัดจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ประจวบ สื่อประสาร “ การมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาของคณะกรรมการโรงเรียนขยาย
โอกาสในเขตการศึกษา 1 ” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2542
- ประยูร ศรีประสาธน์ “หน่วยที่ 13 บริบทด้านการศึกษา” ในประมวลสาระชุดวิชาบริบททางการ
บริหารการศึกษา หน้า 57 นนทบุรี สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ประเวศ วะสี **ปฏิรูปการศึกษา ยกเครื่องทางปัญญา ทางรอดจากความหายนะ มุลนิธิ
สดศรี สฤษดิ์วงศ์** พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร ม.ป.ท. 2541
- ประสาน คงสมบูรณ์ “ การมีส่วนร่วมของชุมชนในการดำเนินงานตามโครงการการศึกษา เพื่อ
พัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท (กศ.พช.) สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
สระบุรี ” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2542
- พวงแก้ว จุ่งลก “ การมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานใน
จังหวัดตรัง ” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2544
- มนตรี ด้วงปรีक्षा “ ความคิดเห็นของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ต่อการมีส่วนร่วมใน
การจัดการทรัพยากรป่าไม้ ” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล 2541
- มัย สุขเยี่ยม “ รูปแบบการวางแผนพัฒนาการศึกษาแบบมีส่วนร่วมของสถาบันเทคโนโลยี
ราชมงคล ” วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2535
- เมตต์ เมตต์การรุณจิต “ การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของคณะกรรมการศึกษาประจำ
โรงเรียนเทศบาลจังหวัดนครราชสีมา ” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ราชกิจจานุเบกษา , พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 เล่ม 166 ตอนที่ 114ก.พ.ศ. 2542

วิเชียร เกตุสิงห์ “ ค่าเฉลี่ยกับการแปลความหมาย : เรื่องที่ง่ายบ้างครั้งก็พลาดได้ ” **ข่าวสาร การวิจัยทางการศึกษา** (18 กุมภาพันธ์ – มีนาคม 2538) หน้า 9

วินัย สมมิตร และคณะ หลักการบริหารการศึกษา โรงพิมพ์อักษรศาสตร์ 44 กรุงเทพมหานคร 2537

ศึกษานิเทศก์, กระทรวง “ กฎกระทรวงว่าด้วยการแบ่งระดับและประเภทของการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2546 ” จาก http://www.onec.go.th/news46/law/level_type.htm

_____ . “ เส้นทางสู่ความสำเร็จของการปฏิรูปการศึกษาไทย “ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษานิเทศก์ โรงพิมพ์คุรุสภา กรุงเทพมหานคร 2542

_____ . “ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ” ฉบับเป็นกฎหมายประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 116 ตอนที่ 74 ก. พิมพ์ที่โรงพิมพ์คุรุสภา กรุงเทพมหานคร 2542 ก

_____ . “ รายงานปฏิรูประบบบริหารการศึกษาในกระทรวงศึกษานิเทศก์ “ โรงพิมพ์คุรุสภา กรุงเทพมหานคร 2542 ข

_____ . “ ระเบียบกระทรวงศึกษานิเทศก์ว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2543 ” กรุงเทพมหานคร กระทรวงศึกษานิเทศก์ 2543

สงวน สุทธิเลิศอรุณ **การบริหารการศึกษา** ชัยศิริการพิมพ์ กรุงเทพมหานคร 2523

สุจินต์ ดาววีระกุล “ ปัจจัยที่มีผลการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน : ศึกษาเฉพาะกรณีหมู่บ้านชนะเลิศการประกวดหมู่บ้านดีเด่นระดับจังหวัด นครสวรรค์ ” วิทยานิพนธ์ปริญญาสังเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาสังคมสงเคราะห์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2537

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ “ หน่วยที่ 9 การวิจัยเกี่ยวกับผู้บริหาร ” ใน **ประมวลสาระชุดวิชา การวิจัยการบริหารการศึกษา** หน้า 165 – 166 นนทบุรี สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2540

อรุณ รักธรรม . “ หน่วยที่ 4 พฤติกรรมองค์กร ” ใน **ประมวลสาระชุดวิชาทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา** หน้า 270 นนทบุรี สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2540

อุทัย ดุลยเกษม และ อรศรี งามวิทยาพงศ์ “ ระบบการศึกษากับชุมชน ”

ใน **กรอบความคิดและข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาวิจัย** กรุงเทพมหานคร สำนักงานกองทุนสนับสนุนกองทุนวิจัย (สกว.) 2540

เอกชัย กี่สุขพันธ์ *การบริหารทักษะและการปฏิบัติ* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์สุขภาพใจ
2538

McGragor , Douglas M. *The Human Side of Enterprise* . New York: McGraw – Hill
Book ,1960.

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ

---

1. รองศาสตราจารย์ ดร. ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร
ตำแหน่ง ประธานดำเนินการจัดการศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา สถาบันราชภัฏสกลนคร
วุฒิทางการศึกษา ปริญญาเอก วิชาเอกบริหารการศึกษาศึกษา
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประสิทธิ์ กองศาสนะ
ตำแหน่ง ข้าราชการบำนาญ ผู้ประเมินภายนอกสำนักประเมินและรับรองมาตรฐานการ
ศึกษา
วุฒิทางการศึกษา ปริญญาเอก วิชาเอกบริหารการศึกษาศึกษา
3. นายเสงี่ยม เดชธิสา
ตำแหน่ง ศึกษานิเทศน์ 8 หัวหน้าฝ่ายบริการทางการศึกษา สปจ.สกลนคร
วุฒิการศึกษา ปริญญาโท วิชาเอก บริหารการศึกษาศึกษา
4. นายฉลาด วรรณทอง
ตำแหน่ง หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร
วุฒิการศึกษา ปริญญาโท วิชาเอก การประถมศึกษา
5. นายเทพรังสรรค์ จันทะรังษี
ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนระดับ 8 โรงเรียนบ้านพานสหราษฎร์บำรุง สปอ.เมืองสกลนคร
จังหวัดสกลนคร
วุฒิทางการศึกษา ปริญญาโท วิชาเอก บริหารการศึกษาศึกษา

ภาคผนวก ข

แบบสอบถาม

แบบสอบถามความคิดเห็น
เกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วน
ตำบลในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดสกลนคร

คำชี้แจง

1. การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วน ตำบล เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษา ที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วม จึงขอความ กรุณาจากท่านได้โปรดตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงที่สุด การตอบแบบสอบถามของท่านจะไม่มีผลกระทบต่อท่าน และหน่วยงานของท่าน ในทางเสียหายแต่อย่างใด
2. แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับ ความต้องการมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งออกเป็น 3 ตอน โปรดตอบให้ครบทุกตอน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตอนที่ 3 แบบสอบถามข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะด้านต่าง ๆ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม

โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับสถานภาพของท่าน

1. อายุ

- ไม่เกิน 30 ปี
 31 – 40 ปี
 41 – 50 ปี
 51 ปี ขึ้นไป

2. ระดับการศึกษา

- ประถมศึกษา
 มัธยมศึกษา
 อนุปริญญา
ปริญญาตรี หรือ สูงกว่า

3. ตำแหน่งหน้าที่

- ประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล
 กรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล
 ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสกลนคร

คำชี้แจง

โปรดพิจารณาว่าข้อความรายการแต่ละข้อต่อไปนี้ ท่านต้องการมีส่วนร่วมมากน้อยเพียงใด โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง ตรงกับระดับตามความต้องการ ทั้งนี้ ได้จำแนกการมีส่วนร่วมไว้ 5 ระดับ คือ

- 5 หมายถึง ความต้องการมีส่วนร่วมมากที่สุด
- 4 หมายถึง ความต้องการมีส่วนร่วมมาก
- 3 หมายถึง ความต้องการมีส่วนร่วมปานกลาง
- 2 หมายถึง ความต้องการมีส่วนร่วมน้อย
- 1 หมายถึง ความต้องการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

ลำดับ ที่	เรื่องที่ต้องการมีส่วนร่วม	ระดับความต้องการมีส่วนร่วม				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1	ด้านการวางแผน					
	1. วิเคราะห์สภาพปัจจุบันและ ปัญหา ของโรงเรียน	.....	.....	.....	.....	.....
	2. ให้คำปรึกษาด้านนโยบาย เป้าหมาย การดำเนินงานของโรงเรียน	.....	.....	.....	.....	.....
	3. จัดทำธรรมนูญของโรงเรียน	.....	.....	.....	.....	.....
	4. จัดทำแผนพัฒนาโรงเรียน	.....	.....	.....	.....	.....
	5. จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของ โรงเรียน	.....	.....	.....	.....	.....
	6. ให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการ ประ จําปี ของโรงเรียน	.....	.....	.....	.....	.....
	7. จัดทำแผนพิทักษ์สิทธิเด็กในโรงเรียน	.....	.....	.....	.....	.....
	8. จัดทำแผนให้เด็กด้อยโอกาสได้เรียน ร่วมกับเด็กปกติ	.....	.....	.....	.....	.....
	9. วางมาตรการป้องกันไม่ให้มีสารเสพติด ติดในโรงเรียน	.....	.....	.....	.....	.....
	10. เสนอแนวทางแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจาก การดำเนินงานของโรงเรียน	.....	.....	.....	.....	.....
2	การจัดการและจัดสรรทรัพยากร					
	1. จัดแรงงานช่วยเหลือพัฒนาโรงเรียน	.....	.....	.....	.....	.....
	2. ช่วยเหลือกิจกรรมของโรงเรียน ในวันสำคัญเช่น วันเด็ก วันแม่ ฯ	.....	.....	.....	.....	.....
	3. จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ สนับสนุน การเรียนการสอนของครู	.....	.....	.....	.....	.....

ลำดับที่	เรื่องที่ต้องการมีส่วนร่วม	ระดับความต้องการมีส่วนร่วม					
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)	
3	4. บริจาคเงินให้โรงเรียน	.....	.....	.....	.....	.....	
	5. จัดหาเงินทุนเพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่ขาดแคลน	.....	.....	.....	.....	.....	
	6. จัดซื้อวัสดุ ครุภัณฑ์ ให้โรงเรียน	.....	.....	.....	.....	.....	
	7. จัดหาวิทยากรซึ่งเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นให้ความรู้แก่นักเรียน	.....	.....	.....	.....	.....	
	8. จัดสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน	.....	.....	.....	.....	.....	
	9. จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมรายได้ให้โรงเรียน	.....	.....	.....	.....	.....	
	10. บริหารงบประมาณที่รัฐจัดสรรให้โรงเรียน	.....	.....	.....	.....	.....	
	การกระตุ้นการทำงาน						
	1. ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูได้สอนนักเรียนอย่างเต็มที่	.....	.....	.....	.....	.....	
	2. ชักชวนให้ชุมชนในท้องถิ่นเข้ามาช่วยเหลือบำรุงโรงเรียน	.....	.....	.....	.....	.....	
3. ประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนเห็นความสำคัญของโรงเรียน	.....	.....	.....	.....	.....		
4. ให้คำชมเชยแก่นักเรียนและครูที่ทำความดี	.....	.....	.....	.....	.....		

ลำดับที่	เรื่องที่ต้องการมีส่วนร่วม	ระดับความต้องการมีส่วนร่วม				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
4	5. สนับสนุนให้ครูได้เสนอผลงานดีเด่นต่อชุมชน	.....	.....	.....	.....	.....
	6. ดูแลช่วยเหลือ แนะนำเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน	.....	.....	.....	.....	.....
	7. เป็นที่ปรึกษา ให้คำแนะนำช่วยเหลือครูในภารกิจต่าง ๆ	.....	.....	.....	.....	.....
	8. เข้าร่วมประชุมเพื่อดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน	.....	.....	.....	.....	.....
	9. ประกาศเกียรติคุณแก่ครูและนักเรียนที่ ประสบผลสำเร็จในด้านต่าง ๆ	.....	.....	.....	.....	.....
	10. เป็นตัวแทนเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ตามที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานต้นสังกัด	.....	.....	.....	.....	.....
	การประสานงาน					
	1. ประสานงานความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	.....	.....	.....	.....	.....
	2. ประสานงานความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูกับชุมชน	.....	.....	.....	.....	.....
	3. ประสานหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อสนับสนุน กิจกรรมโรงเรียน	.....	.....	.....	.....	.....

ลำดับที่	เรื่องที่ต้องการมีส่วนร่วม	ระดับความต้องการมีส่วนร่วม				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
5	4. ตั้งชมรมหรือสมาคมผู้ปกครองเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน	.....	.....	.....	.....	.....
	5. ประสานงานกับชุมชนเพื่อแก้ปัญหาจากการดำเนินงานของโรงเรียน	.....	.....	.....	.....	.....
	6. เผยแพร่ข่าวสารที่เป็นประโยชน์ของโรงเรียน แก่ชุมชนทราบ	.....	.....	.....	.....	.....
	7. ติดต่อผู้ปกครองที่มีเด็กอยู่ในเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับให้ส่งเด็กเข้าเรียนทุกคน	.....	.....	.....	.....	.....
	8. ประสานผู้ปกครอง ที่มีเด็กพิการในครอบครัวได้เข้าเรียนร่วมกับเด็กปกติ	.....	.....	.....	.....	.....
	9. ป้องกัน และรักษาทรัพย์สินของโรงเรียนไม่ให้เสียหาย หรือสูญหาย	.....	.....	.....	.....	.....
	10. ประสานกับหน่วยงานราชการ องค์กรเอกชน จัดหาเงินทุนให้แก่นักเรียนเรียนดีแต่ยากจน	.....	.....	.....	.....	.....
	การประเมิน					
	1. สร้างเครื่องมือในการประเมินผลการปฏิบัติงานของโรงเรียน	.....	.....	.....	.....	.....
	2. ประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียนตามแผนงาน / โครงการของโรงเรียน	.....	.....	.....	.....	.....

ลำดับที่	เรื่องที่ต้องการมีส่วนร่วม	ระดับความต้องการมีส่วนร่วม				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
	3. ประเมินผลการบริหารจัดการของ ผู้บริหารโรงเรียน	.....	.....	.....	.....	.....
	4. ประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนของครูในโรงเรียน	.....	.....	.....	.....	.....
	5. สังเกตการเรียนการสอนของวิทยากร ท้องถิ่น	.....	.....	.....	.....	.....
	6. ประเมินผลผู้สำเร็จการศึกษา	.....	.....	.....	.....	.....
	7. ประเมินผลการใช้เงินงบประมาณของ โรงเรียน	.....	.....	.....	.....	.....
	8. ประเมินการจัดซื้อ จัดจ้างวัสดุ ครุ ภัณฑ์ ของโรงเรียน	.....	.....	.....	.....	.....
	9. สังเกตการจัดอาหารกลางวันสำหรับ นักเรียน	.....	.....	.....	.....	.....
	10. สังเกตสุขภาพอนามัยของนักเรียน	.....	.....	.....	.....	.....

ตอนที่ 3 โปรดแสดงข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ด้านความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการ
ศึกษาขั้นพื้นฐาน

ข้อคิดเห็น	ข้อเสนอแนะ
1.ด้านการวางแผน	1.ด้านการวางแผน ....
2. ด้านการจัดสรรทรัพยากร	2.ด้านการจัดสรรทรัพยากร ....
3. ด้านการกระตุ้นการทำงาน	3.ด้านการกระตุ้นการทำงาน ....
4. ด้านการประสานงาน	4.ด้านการประสานงาน ....
5. ด้านการประเมิน	5.ด้านการประเมิน ....

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความร่วมมือ

ที่ ทม 1307 / พิเศษ

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

22 เมษายน 2546

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล .....

เนื่องด้วย นายเกษม นรवार นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดสกลนคร

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยจาก ประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล กรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 1 คน และปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล รวมทั้งหมด 3 คน โดยใช้แบบสอบถาม

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย ตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่าน และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

กล้า ทองขาว

(รองศาสตราจารย์ ดร.กล้า ทองขาว)

อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

โทร. 02 – 5033566

โทรสาร 02 – 5033567440

ที่ พิเศษ / 2546

บ้านหนองบัวสามัคคี หมู่ที่ 11

ต.พังขว้าง อ.เมือง จ.สกลนคร 47000

22 เมษายน 2546

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

เรียน ประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล.....

ด้วยข้าพเจ้า นายเกษม นรภาร นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาบริหารการศึกษาศาสาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช กำลังอยู่ระหว่างการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง “ ความต้องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดสกลนคร ” โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.กล้า ทองขาวเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในฐานะที่ท่านพร้อมด้วยกรรมการบริหาร ฯ 1 ท่าน และปลัด อบต. ได้รับการเลือกให้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านพร้อมคณะในการตอบแบบสอบถามฉบับนี้

ความคิดเห็นของท่านมีความสำคัญและมีคุณค่าสำหรับงานวิจัยนี้เป็นอย่างยิ่ง ข้อมูลที่รวบรวมได้ผู้วิจัยจะนำมาวิเคราะห์และเสนอในภาพรวมเท่านั้นจะไม่มีการเปิดเผยเป็นรายบุคคล ผู้ตอบแบบสอบถามและหน่วยงานจะไม่ได้รับผลกระทบใด ๆ จากการตอบคำถามในครั้งนี้ทั้งสิ้น ผลการวิจัยที่ได้จะเป็นประโยชน์แก่การจัดการศึกษาสืบไป ดังนั้นจึงขอความกรุณาให้ท่านตอบแบบสอบถามตามสภาพที่เป็นจริง หรือตามความรู้สึกที่แท้จริงของท่านให้ครบทุกข้อ

หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและขอขอบพระคุณท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดีมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

เกษม นรภาร

(นายเกษม นรภาร)

ผู้วิจัย

ภาคผนวก ง

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

Reliability ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Reliability Coefficients

N of Cases = 108.0

N of Items = 50

Alpha = .9680

Reliability ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้านการวางแผน

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Reliability Coefficients

N of Cases = 108.0

N of Items = 10

Alpha = .9233

Reliability ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้านการจัดหาและ
จัดสรรทรัพยากร

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Reliability Coefficients

N of Cases = 108.0

N of Items = 10

Alpha = .8714

Reliability ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้านการกระตุ้น
การทำงาน

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Reliability Coefficients

N of Cases = 108.0

N of Items = 10

Alpha = .9195

Reliability ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้านการประสานงาน

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Reliability Coefficients

N of Cases = 108.0

N of Items = 10

Alpha = .9018

Reliability ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้านการประเมิน

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Reliability Coefficients

N of Cases = 108.0

N of Items = 10

Alpha = .9283

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นายเกษม นรภาว
วัน เดือน ปีเกิด	13 สิงหาคม 2501
สถานที่เกิด	อำเภอนาคู จังหวัดกาฬสินธุ์
ประวัติการศึกษา	คบ.(เกษตรศาสตร์) วิทยาลัยครูสกลนคร พ.ศ. 2526
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนบ้านหนองปลาตุกศรีวิทยา อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร
ตำแหน่ง	อาจารย์ใหญ่